

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrazate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.

INȘERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anuștiri:
în Viena: M. Duka, Hermann
Schalek, Rudolf Weiss, A. Oppelitz
Machliger; Anton Oppelitz, J.
Demmer. În Budapesta: A. Y.
Gömböczy, E. Kelen, Bernat. În
București: Agența Havaș, Suc-
ursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Loebmann.

Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o săptămână 5 gr. și
30 gr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 gr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMER DE DUMINECĂ 50)

„Gazeta” ieșe în mă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30: fiecare
l. pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 gr.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 gr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 276.—Anul LIX.

Brașov, Duminecă 15 (27) Decembrie

1896.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Ianuarie 1897 st. v.
se deschide nou abonament la
care invităm pe toți amicii și sprî-
jintorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 „
pe trei luni	10 „

**Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:**

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șase luni	4 „

Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei”.

O binevoitoare admonițiune.

Dăm loc următoarelor aprețări ce le face
un amic al fôiei noastre din Țera Bârsei:

(+) Dilele trecute „Gazeta Tran-
silvaniei” a publicat un articol scris
de veteranul nostru luptător Axentie
Severu. În acest articol se laudă, și
cu drept cuvânt, dascălii și profesorii
de mai înainte, și se condamnă ți-
nuta greșită a unora din dascălii de
astăzi, cari se plâng, că nu ar fi
destul de bine dotați.

Ținem mult la principiul, ca fiă-
care om să fiă cât de bine plătit
după serviciile, ce le face. Am ce-
rut-o acesta tot-deuna. Un lucru însă
se nu-l scăpăm nici-odată din vedere,
că o națiune nu se pôte nici-odată

regenera și reîntineri pentru scopu-
rile mari, ce le urmăresce, decât
având pe toate terenurile bărbați cu
destulă rezoluțiune, cari să se scie
abnega și jertfi, atunci când impre-
jurările naționale o cer acesta dela
dânșii.

În punctul privitor la salariile
dascălesci amintim faptul, că iniția-
tiva pentru sporirea salariilor învê-
tătoresci s’au făcut din partea altora,
și aducându-ne aminte de lupta pur-
tată atunci de confesiunile din țără,
această inițiativă s’a creșut și se crede,
că s’a făcut tocmai cu scopul ca să
facă imposibilă naționalităților din
țără susținerea școlilor. Dér după-
ce s’a adus cunoscuta lege privitoare la
salariile învățătorilor, bisericile și po-
porul nostru au făcut tot ceea ce
au putut spre a satisface și acestei
cereri a legii.

Cu toate acestea, din nefericire,
se aud și astăzi plânsori în contra
dotațiunei învățătoresci chiar din părți
în cari după împrejurări învățătorii
noștri confesionali sunt bine salari-
sați. Accentuăm anume, că după im-
prejurări sunt bine salarisați, deorece
și față de funcționari trebuie să aibă
valore același principiu, ca și față
de omenii privați. Omul privat tră-
ește cum pôte și cum îi permit im-
prejurările, ér funcționarii unei na-
țiuni sêrace, decât este într’ênșii zelul
necesar și adevărata iubire de na-
țiune, se mulțămesc și cu salare mai
mic și ocupă funcțiunile cu plăcere,
mânați de zelul lor național d’a face
servicii bune societății și nêmului lor.

Din acest motiv suntem siguri,
că învățătorii buni nu se pot plânge,
că salariile ar fi mici, din contra
învățătorii buni urmăresc alt scop,
și anume a contribui la dezvoltarea
noastră națională prin o mai bună cre-
ștere a generațiunilor viitoare. Acesta
fiind tendența învățătorilor buni, ei
nu se plâng de micimea salariilor,
pentru că știu greutățile, ce le în-
tâmpină poporul ca să pôtă plăti
acele salare. Astfel de învățători nu

se plâng apoi nici în alte privințe,
când înainte știu că printr’asta numai
ștrica pot, și nu au tendințe de acelea,
cum s’a văduț pe ici colo în timpul
din urmă, anume de-a se emancipa
de sub influința poporului și bisericeii.

Cu privire la acești învățători
mărturisim, că nu înțelegem un lu-
cru, și anume: cum dânșii nu vêu,
că voind a se emancipa de sub bi-
serică și popor, lucrază în mod di-
rect contra caracterului confesional
al școlilor noastre și în același timp
lucrază direct în favorul acelor, cari
voesc prefacerea școlilor noastre în
școle unguresci de stat.

Mai are această tendință și altă
parte rea, și anume, că cei ce o nu-
trec sunt creșuți de biserică și sunt
fii poporului românesc și, ca atari,
nu vêu séu nu vor sé vadă, că dânșii
sunt datorți cu mulțumită către bi-
serica și neamul, care i-a crescut.
Adaugem apoi, că ar fi foarte dure-
ros, decât dânșii n’ar vedé, că prin
trecerea școlilor în mâna statului,
devenind învățătorii funcționari de
stat séu comunali, în acele funcțiuni
statul și comunele vor numi tocmai
atâția din ai noștri, câți numesc în
funcțiunile administrative politice și
la justiție și peste tot în funcțiunile
de stat.

Istoria politică a statelor și a
națiunilor depinde — după concep-
tul modern — dela politica de cul-
tură. În punctul acesta au fost cu
forțe multă grijă bătrânii noștri. Pe
terenul învățământului și al educa-
țiunei au avut totdeuna în vedere,
că numai învățământul religios și
național ne pôte ajuta și ridica ca
națiune acolo unde dorim.

În acest scop s’a lucrat până
astăzi tot ceea ce au lucrat biseri-
cele noastre. Ar fi decî foarte trist,
decă în generațiunea actuală s’ar
nutri idei ca cele amintite mai sus,
cari sunt în directă contradicere cu
trecutul și dezvoltarea noastră istorică.
Pentru orientare amintim aici un
singur cas.

În timpul când în veacul al
XVII-lea Calvinii sub domnia prin-
cipilor așa numiți naționali din Tran-
silvania forțau pe Români să învețe
carte cu scop ca să-i calvinescă, Me-
tropolitul Sava II Brancoviciu li-a
paralisat această tendință cu succes
prin aceea, că sinodul ținut la 1675
a luat între altele hotărîrea, ca preoții,
după ce vor sêvêrși slujba în bise-
rică, să adune copiii și să-i învețe,
făcând astfel primul început pentru
introducerea școlii confesionale la
noi cu tendința, ca generațiunile vii-
toare să se creșcă prin noi într’un
spirit corespundător cu aspirațiunile
noștre bisericesci și naționale.

Astăzi în mânia grelelor impre-
jurări, în cari am trăit și trăim, având
aceste școle, este natural, că trebuie
să îngrijim de susținerea caracterului
lor confesional, ca și de ochii din
cap. De aceea credem, că nu gre-
șim, decât facem atenți pe învăță-
torii noștri, ca să fiă cu grijă și iu-
bire credincioasă față de moșia dată
lor de biserică spre rodnică lucrare,
— în special îi facem atenți, să nu
se lase seduși de glasuri contrare
educațiunei noastre religioase și na-
ționale, ér autoritățile bisericesci-
școlare le rugăm să fiă cu deosebită
priveghiere și să nu suferă, ca idei
periculoase de felul celor amintite mai
sus să străbată în corpul învățăto-
rimei noastre.

Dintre convocatorii cluburilor noastre
electorale au mai fost osândiți doi inși, anu-
me d-nii Dr. Nicolae Calefariu, medic, și
Ioan Banciu, proprietar, ambii din Seliște.
Dânșii au fost osândiți din partea oficiului
solgăbirăesc din Seliște la câte-o amendă de
30 fl., pentru-că au convocat pe alegătorii
români din cercul electoral al Cristianului
la o adunare în Seliște spre a alege dele-
gați la conferența generală, ce fusese con-
vocată pe 24 Octombrie n. c. în Sibiu. E
de însemnat, că adunarea clubului s’a ți-
nut cu permisiune dela oficiul solgăbirăesc,
care și-a trimis chiar și reprezentant la acea
adunare.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Farmecele colindilor.

De invêț pentru holtei.

Balta de Câmpia este un oră-
șel mic, locuit mai numai de Ro-
mâni, ca și totă împrejurimea. Străini
sunt numai cei doi negustori, cei
patru diregători dela judecătoria de
cerc și pandurii acelei judecătoriai,
asemena 2, și mai este și hotelistul
neromân, măcarcă îl chiamă Danilă
Patruban. Străinii nu aveau în Balta
de Câmpie nici școlă, nici biserică,
nici dascăl, nici popă. Așa erau p’a-
tunci vremile, înainte de asta cu
10—12 ani. Poporul mai tot era din
breasla plugarilor și-și avea popa lui
biserica lui, școlă lui, dascălul lui,
cu un cuvânt avea tot ce-i trebuia
și toate erau ale lui, afară de-o curte
domnescă locuită de lilieci și de
buhe.

Cărturarîi mari nu prea erau Băl-

tenii, dér cu atât mai morțiș țineau
la datinele rămase lor din moși-stră-
moși; „așa ne-am apucat și așa ne-om
stînge!” era vorba lor, când cineva
întreba de ce țin așa morțiș la câte
tote datini rămase din vremile cele
vechi și prôte.

În Balta de Câmpia era însă și
un Român cu forțe multă învêță-
tură. Acesta era avocatul Danilă
Sgârțiu séu cum îi diceau omenii
„procatorul Danilă”.
Fiind-că în istorisirea noastră vom
avé dese întelniri cu dumnialui, sé
vi-l fac cunoscut bine.

D-l avocat Danilă Sgârțiu este
un om cam de 50—55 ani, cu puțin
pêr pe cap și acela cărunț de ju-
mătate, cu barba și mustețele tunse
scurt pân’ aproape de piele, om gras
și gros și roșcovan, cu ochii căprii
și pururea cu un lemnș după ure-
chiă, obiceiul din vremile când era
la academia din Sibiu ca președinte
al studenților în timp de nôpte. Se
purta elegant pururea și era vestit

de sgârțit, din care cauză l’au și po-
reclit Sgârțiu, că numele lui de acasă
fi era Dănilă Bunea, dér acest nume
se putea afla numai scris pe mult
răbduria hărții, buzele muritorilor
rostiau numele lui tot cu „Sgârțiu”
și fără „Bunea”.

Colegii lui din alte orășele în-
că-i diceau numai simplu Dănilă, ca
să-i dică Bunea se temeau de păcat,
după cum is ei omeni cucernici, dér
să-i dică Sgârțiu nu se încumêtau,
nu voieu să-l supere, că-i sciau na-
tura; sciau, că-i urs întreg decât se
mânia. Omenii de pe sate încă-i di-
ceau „domnule Dănilă”, că de „Bu-
nea” n’aveau cunoscință, ér „Sgâr-
țiu” li-se părea și lor cam nu știu
cum. Decă se întempla însă ca cine-
va să-i dică „domnule Sgârțiu”, orî
că se făcea d-l avocat a nu fi audîț
acest nume, orî că-i dicea: „Dănilă
mă chiamă”.

Nu era d-l avocat om chiar așa
sgârțit cum îl ținea lumea, da el
banul unde chibșuia că trebuie dat,

dér îl și scotea de unde numai era
modru de scos. Fără anticipația nu
lucra la nime nimic, ér bani împru-
mut n’a dat nici când la nime. „N’am
bani!” răspundea ori-cui îi cerea
vr’un ban, fiă împrumut, fiă pentru
ceva scopuri de binefacere; „n’am
bani, m’ai împrumut în vremea cea mai
rea!” Împrumut nu da banii, că se
temea că nu-i va mai puté scôte;
spre scopuri de binefacere nu da,
căci i-se părea, că cele mai multe
nu urmăresc vr’un scop în adevêr
nobil.

Și era avut d-l avocat, avut
ca nime din aceea împrejurime. Avea
casă frumoasă și mare, în care nu
numai că putea ședé comod, dér
mai da vre-o 6 odăi și de cancelării
la judecătoria; avea moșii mari, vii,
pământuri, bani și câte și mai câte.
Apoi la totă bogăția asta mare, era
numai singur, n’avea muiere. Nu se
căsătorise din simplul motiv, prac-
tic după țisa lui, ca să nu fiă silit
a da bani scumpi pe haine de mē-

Trei-deci Români în închisorile dela Alba-Iulia.

ALBA-IULIA, în 13 (25) Dec. 1896.

Acest oraș cu trecut istoric a ajuns azi să pătă fi numit „Cetatea neagră” încât atinge pe poporul românesc.

Românii purtători ai flamurilor imperiale în luptele dela Solferino, Magenta și în alte lupte glorioase pentru tronul Habsburgilor subscutul acesta, drept mulțămire, că și-au vărsat sângele pentru Tron și Patria sunt azi remunerati cu temniță chiar în acea fortăreță, pe care numai vitejia română la anul 1849 a mântuit-o de-a fi cuprinsă de revoluționarii maghiari.

Temnița tribunalului maghiar din murii acestei fortărețe geme azi de mulțimea Românilor acolo încarcerati și tractati după modul și chipul asiatic.

Ce li-a fost vina? Nimic altceva decât, că ei ca Români și-au dovedit simțul lor național, pe care însă autoritățile maghiare îl dechiară de agitațiune contra Maghiarilor. Acusa dată de pe timpul procesului Memorandului.

Cea mai scandalosă parte a acestor procese politice este, că o fetiță de Român cu numele *Maria Timișan* — fiica orfană a curatorei primar bisericesc din Alba-Iulia, este încarcerată pe 21 de zile numai din cauză, că ea a avut bunul simț de-a preda un buchet de flori soției avocatului R. Patitia, cu ocaziunea reîntorcerei acestuia dela procesul Memorandului.

Cât de tare s'a sgduit temelia „națiunii” de cătră fata de Român! Acum au pus-o la umbră ca să scie și ea și viitorii ei fi și fiice, ce jertfe s'au cerut la mileniul Maghiarilor pentru deii lui Bendeguz!

Contrarii noștri se căiesc amar de nesuccesele politice lor rabulistice și cine cetesce foile maghiare din ziua Crăciunului lor negru pôte cu liniște sufletescă să constateze adevărul: „pe cine Dumnezeu vré să-l piérdă, mai întâi îi ia mintea”.

Ceea ce se întâmplă la tribunalul din Alba-Iulia în cruzimea sentințelor e chiar de ris.

Noi toți trebuie să le fim de altă parte șovinistilor cu mulțămire, căci ei dau greu cu barosul asupra opiniei, ca să-o trezescă din somnul cel de mörte.

Nu trebuie să mai cântăm „Deșteptă-te Române”, căci Maghiarii ei înșiși ne deșteptă.

Sunt dela ziua s. Nicolae a. c. **încarcerati Alba-Iulienii și Ciorenii trei-deci de Români tot pentru „agitați”**. Sunt plugari, învățatori și preoți.

Vor urma cei din Tiuri și Ciufud de lângă Blăși.

Și, ce e mai nostim, **doi Români țereni judecați la temniță de stat pe timp de un an.** Acești doi plugari necunosători de carte sunt: un păcurar din Poiana Miercurii și un sêrac căraș din Dostadt — *Manișiu* și *Crăciun*.

Auți tu colo! minte de Săcui și Armeni, când pun în spinarea acestor doi ómenii inofensivi și nepricepui o acuză grea, cum-că ei au agitat contra nêmului unguresc, până când 10 martori adeveresc, că nu este așa. *Doi gendarmi sunt dovadă deplină* de-a înfunda în temniță pe doi bieți de Români, dintre cari unul e de 64 de ani!

În jurul comunei Poiana și Dostadt nici că se află Maghiari, și bieții cei doi greu judecați pe Unguri îi cunosc numai din auđite.

Anul mileniului este anul Mirezenilor. Că am ajuns la această ticălosă stare, noi suntem de vină, cari privim cu fatalism la suferințele celor din nêmul nostru. Inteligența cu preoți de asemenea e rêsălță în ceea ce atinge lupta, ba am audit pe unii a ține de rău ori-ce pași.

Poftescă numai înainte cu nepăsarea, că sunt convins, cum-că chiar acești lilieci „cunctatori” nu peste multe zile o să-o pătescă. Se vede a fi scris în cartea sorții, cum-că cărturarii români până a se trezi — au să dea cu capul de părete.

Să piéră zavistia și egoismul dintre noi și pe lângă aceste piéră și toți șarlatanii, cari sub diferite vestminte vënd interesele națiunii și seduc poporul credul cu apucături jidovesci.

Neghina acesta încetând — va rêsări sôrele dreptății eluptat prin virtute și moralitate de cătră cei, cari doresc ușurarea sorții nêmului lor.

E timpul, ca toți să fim la postul onôrei naționale.

Marius.

Investitura Metropolitului-Primat al României.

Cu o pompă mare și neobișnuită s'a făcut Dumineca trecută investitura noului Metropolit-Primat. În sala Tronului și în sala cea mare de primire a palatului se aflau adunați membrii Sf. Sinod ai Corpurilor legiuitoare, reprezentanții autorităților și toți fruntașii țerei.

Îndată ce a sosit Metropolitul-Primat adus de un cortegiu însoțit înainte și îndărăt de câte două plutone de cavaleriă și condus de protoiereii capitalei, regele a apărut în sala Tronului precedat de prefec-

tul palatului și de d-nii adjutanți. Cornul a înțonat imnul „Maicei Domnului”.

După-ce Majestatea Sa s'a suit pe Tron, Metropolitul Iosif precedat de protoiereii capitalei și urmat de arhidiaconii Metropoliei cu toiagul arhiepiscopesc a fost introdus de ministrul de culte.

Înalt Prea Sântia Sa îmbrăcat în mantia arhiepiscopală, ajungând în față troului, ministrul outelor luă cărja din mâna arhidiaconului, o predete M. Sale Regelui și ceteri diploma noului ales, prin care este întărit ca „Archiepiscop și Metropolit al Ungro-Vlahiei, Exarh al Plaiurilor, Primat al României și Președinte al Sf. Sinod, al Sântei Biserici autocefale ortodoxe române”.

După acesta regele a dat cărja Metropolitului-Primat dîcându-i: „Incredințez Înalt Prea Sântiei Tale toiagul arhiepiscopesc spre a te investi ca Metropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României”. Apoi Regele a rostit o cuvântare de mare însemnătate dîcând:

„Cu sufletul mișcat de bucuriă „am incredințat Înalt Prea Sântiei „Tale cărja arhiepiscopală, ca un „semn vedit al înaltei trepte de Metropolit al Ungro-Vlahiei, Exarh „al Plaiurilor și primat al României, „la care ai fost din nou ridicat prin „glasul Marei adunări, pentru feri- „cirea Sântei Biserici autocefale or- „todoxe române.

„Țera întregă cu Regele în „frunte, salută cu dragoste și res- „pect reîntorcerea Înalt Prea Sântiei Tale la acest Scaun Metropolitan, pe care 'l ai împodobit prin „cuvioșia Ta și prin tôte însușirile „insufletește de blândețe și de mo- „destie....

„...Investitura Metropolitului și „a Episcopilor este un act tot-déuna „inconjurat de o mare solemnitate; „de astă-dată însă, această ceremo- „niă dobândește o deosebită însem- „nătate, căci ea s'a săvêșit nu nu- „mai în fața Sântului Sinod, a Cor- „purilor legiuitoare și a autorităților „constituite, ci și a tuturor frunta- „șilor Țerei, cari au închinat pute- „rile și rivna lor la ridicarea și în- „tărirea Regatului. Acesta este o „scumpă mărturisire, că toți se în- „têlnesc într'un singur gând, într'o sin- „gură voință, de câte ori se prezintă mar- „cestiuni naționale, când Patria are ne- „voe de concursul tuturor fiilor săi.

„Privesc dér cu deplină incre- „dere în viitor, sigur fiind că prin „unire vom înfrunta de-apururea tôte „greutățile, vom înlătura tôte pri- „mejdiiile”.

Iacheiând, M. S. Regele, uréză mulți și fericiti ani Metropolitului-Primat, care dîce, se va ruga Atot Puternicului „să ocrotescă sânta Biserica națională și scumpă năstră Țeră, ale căror instituțiuni, — temelii și

scutul statului Nostru — vor găsi totdeauna în Mine un călduros apărător”.

Metropolitul fôrte mișcat a rês-puns între altele:

Sire!

Strălucita acesta adunare, în care recunosc pe atâți fruntași și stâlpi ai Țerei, pe mai marii oștirilor și ai înaltei dregătorii publice, au venit cu toții în jurul Vostru astăzi. sore a atasta lumii întregi, că Tronul lui Carol I nu se rađimă decât pre dragostea și venerațiunea curată și nemăsurată a întregului popor român. Și cum vredenicul urmaș al lui Ștefan cel Mare și Mihail-Bravul n'ar puté El să se rađime pe dragostea și venerațiunea poporului său, când bunătățile inimei Sale, blândeta și dulcêta cuvintelor Sale, străbat în adêncul sufletului și inimei năstre, întocmai ca roua Ermonului când se pogoră pe muntii Sioului?

Smeritul rugător cătră Dumnezeu, preot și Arhieru până er, cel mai mo între frații mei întru Christos, ales astăzi de Sântul Sinod, autoritatea cea mai înaltă și cea mai sântă a Sântei biserici autocefale ortodoxe române, precum și de mandatarii Țerei, cu smereniă și evlavie primind astăzi pentru a dona óră din Augustele Văstre mânt Toiagul de Archiepiscop al Mitropoliei Ungro-Vlahiei și de Primat al României, nu pot să nu ridio ochii mei la Ceruri și să nu dîc: „Martor imi este Dumnezeu Domnul, că nioi s'au înlătât inima mea, nioi s'au înlătât ochii mei, nioi am umblat după cele mari ale pământului”. Dér mărturisind acesta mă întreb: unde este creștinul, unde este Românul, care să nu vără în Carol I idealul Regilor creștini, pe a căruia corónă se cetesce Evangheliul dragostei cătră Dumnezeu și cătră aprôpele, vâdându-l dîlnic practicând învêțătura Apostolului Pavel, carele dîce: „De ași avé prorociă, și de ași sci tôte tainele și ași avé tôte sciința, și de ași avé tôte credința cât să mut și munții, ér dragoste nu am, nimio nu sunt”.

Precum în trecut așa și în viitor, smerit rog să credă Majestatea Văstră, că în păstoria turmei cuvântătoare a Domnului Nostru Isus Christos, somn nu voiu da ochilor mei, nioi dormitare geuelor mele, ci tot sufletul și tôte rugile mele cătră Cel-A-Tot-Puternic le voiu înlătă ferbinte, pentru ridicarea și întărirea statului român și pentru păstrarea bisericii năstre în vecl slăvită și sântă.

Metropolitul încheie urând mulți ani Regelui Carol I pentru ferioirea țerei și înflorirea bisericii, apoi Reginei, moștenitorilor tronului și „drăgălașilor prințșori, meniși dela Dumnezeu să înveselescă și umplă de bucurie glorioasele bătrânețe ale primului Rege și ale primei Regine, a scumpei năstre Români”.

După acesta Regele scoborind de pe Tron corul a cântat imnul: „Trăesoă Regele!” Regele și Regina, însoțită de micul principe Carol și de mica principesă Eli-

tasă muierii sale, cu care apoi ea se măture stradele. „Acesta e risipă”, dicea el, „o risipă și próstă și ne-nebună”. Iși ținea din clădirea cea mare și pompôsă două odăi pentru el și una pentru servitorul său Petrea, un fel de muerotcă, pe care-l avea de când deschise cancelaria, advocațională, și care asemenea era neînsurat. Amândoi erau de nascere din Balta de Câmpia și erau cam de-o vrêstă.

*

În ajunul de Crăciun sêra e datina în Balta de Câmpia ca și în tot ținutul acela, să umble copiii și ómenii sêraci a colinda. Îndată ce înserăză, se adună cete de câte 2—5 copii, și umblă dela casă la casă pe la Creștinii a colinda, unii colindă la ferêstră, ér cei ce au stea merg în casă de colindă: „Trei crai dela Rêșdrit”, ori „În oraș în Viflaim”.

Era în sêra ajunului de Crăciun.

Tôte casele erau curățite, tôte cu luminile aprinse, că așteptau colindători. Focul ardea sdravên pe la casele Românilor, după el era butucul Crăciunului cel tradițional, dér înaintea lui *forçotea* óla cea mare cu varđă de Crăciun. Numai pe vatra d-lui advocat nu ardea butucul Crăciunului, numai casa lui nu era luminată, numai el nu aștepta colindători. Pe el nu-l căutau colindătorii, că n'avea cine-i face colăcei, și cine-i împărți la colindători. Focul și la el ardea dér nu un foc deschis, ca pe vatra Românilui, ci foc închis ca în cuptorul Neamțului, foc închis ca în inima celui nêcăjit.

El sta în casă singur singurel ca un cuc, se preumbla cu mâinile la spate prin odaia luminată slab, numai de zarea ce-o trimitea focul din cuptor prin o mică gaură din ușă. De-odată tresări și se apropiă de ferêstră. Afară era lună de să vede ca ziua. Stelele străluciau, omê-

tul cărția sub picioarele colindătorilor, cari umpleau vêzduhul cu colindele lor. Pe la tôte casele se auđiau colindă, dér se auđiau atât de limpede, cât domnul advocat rêmase uimit.

Peste drum dela el, o cêtă de colindători colindau la ferêstră:

Pe câmpul cu florile,
D'albă Ilénă,
Merg bouari cu boi 'n câmp
Dragă Ilénă...

La altă casă, o altă cêtă de colindători, colindau:

Bună bucurie avem
De nascerea Domnului
Tot neamul pământului,
Dér Christos unde-o născut?...

La casa din stânga lui auđia:

Veniți boeri să-l vedem,
Că astăzi ni-s'a născut
Domnul cel fără 'nceput...

La casa din drépta:

O ce veste minunată
În Viflaim ni-s'arată
Că s'a născut prunc
Din Duhul sfânt
Feciora curată....

La altă casă, unde era o ne-vastă tinerică auđi colindându-i:

Tortu ce l'ai tors,
Fia-ți de folos
Să-ți faci mâneci crețe
Să umbli 'n ospete!”

D-l advocat auđia tôte, vedea tôte și se puse pe gânduri. Iși aduse aminte de timpul copilăriei, când și părinții lui primiau colindători, când umbla și el a colinda, cu alți copii de vrêsta lui, chiar și cu Petrea, cu servitorul lui de acum. Multe gânduri și-o fi făcut el, până odată aprinde un chibrit și cu el luminarea apoi deschise ușa și strigă: „Petre!”

— „Auđ, domnule!”
— „Vino 'ncôce!”

sabeta între aclamațiunile însuflețite ale întregii adunări a feliicitat pe Metropolitul-Primat, care a mulțumit respectuos și a binecuvântat pe micii prinoipi.

Îndată după retragerea Majestaților Lor, Metropolitul a fost reconduc la sfânta Metropolă însoțit fiind de Metropolitul Moldovei și de ministrul cultelor. În sunetul clopotelor tuturor bisericilor din Bucuresci au ajuns la Metropolie, pe cale fiind salutat cu evlavie și aclamat Metropolitul-Primat.

Aci a fost binevenat în numele clerului și al drept credincioșilor creștini de vicarul sfintei Metropolii, căruia i-a mulțumit Primatul.

După acesta Înaltul Prelat a fost condus îmbrăcat în mantia în palatul metropolitan, unde a primit felicitările.

Bucuresci, 25 Decembrie. Marelui colegiu electoral va fi convocat pe Vineri 20 Decembrie v., spre a procedea la alegerea unui episcop al eparchiei vacante de Roman.

În urma împăcării, ce se asigură, că s'a făcut între fostul și actualul comitet al Ligei culturale, congresul Ligei va fi convocat la 12 Ianuarie st. v. 1897.

SCIRILE ȚILEI.

— 11 (26) Decembrie.

Societatea comercială „Concordia” din Sibiu, înființată la inițiativa „Albinei”, în scurt timp are să aducă cele mai mari servicii Românilor din orașul și comitatul Sibiului, scoțându-i de sub exploatarea comercianților străini. „Tribuna” spune, că în cursul acestei săptămâni noua societate „Concordia” a luat în seamă marfa din prăvălia „Insoțirii industriașilor” și, completându-o cu cele ce lipsiau, susține prăvălia pe socotela proprie. Tot-odată a deschis și o altă prăvălie în strada Măcelarilor nr. 20, în care se vinde deja. Cea mai imposantă prăvălie însă o va deschide, tot în Sibiu, cam pe la mijlocul lui Ianuarie, în edificiul „Albinei”. — Semnele sunt din cele mai îmbucurătoare. Sperăm mult, că Românii din orașul și comitatul Sibiului vor înțelege însemnătatea acestei societăți și vor grăbi a o sprijini din toate puterile, cumpărându-și cele de lipsă din prăvăliile „Concordiei” și ferindu-se de a-și mai vârsa banii în punga străinilor.

M. Sa Impăratul Francisc Iosif, foarte atent la toate semnele de stimă și dragoste ce le-a constatat când cu visita sa în România, a exprimat în scris prin legătuirea austro-ungară din Bucuresci, vtile sale mulțumiri tuturor acelor, cari i-au dedicat poezii, compoziții musicale și alte scrieri, precum și acelor autori cari i-au oferit scrierile lor. În toate scrisorile de mulțumire legătuirea spune, că M. Sa Impăratul nu va uita nici odată frumoșele țile petrecute în România.

„Societatea Dómnelor române din Bucovina”, întocmai ca și Reuniunea femeilor române din Brașov, a prăsnuit sârbătorea S.-lui Nicolae din acest an printr'un fapt de generositate din cele mai frumoșe, împărțind îmbrăcăminte de iernă gratuit la 200 băieți și 180 fetițe române dela școlile elementare din Cernăuți. Acest ajutor îl dă „Societatea Dómnelor române” din Bucovina de-un șir de ani neîntrerupt. Anul acesta însă solemnitatea a avut însemnătatea deosebită prin faptul, că pentru întâia-dată ea s'a făcut în casele proprii ale Societății. Ocaziunea aceasta a folosit-o comitetul acelei Societăți și pentru a preda Institutului portretul fondatorului Internatului, a d-lui *George Cav. de Popovici*, mare proprietar în Stroesci și un generos sprijinitor al tuturor cauzelor românescoi, — și portretul d-nei presidente *Elena de Popovici* născ. contesa *Logothetti*, care cu deosebit devotament lucrează pentru înaintarea intereselor Societății. Cu ocaziunea aceasta d-na *Sofia Stefanovici*, vice-presidenta Societății, dicându-le între altele: „Primiți aceste daruri, și nu numai să încălziți corpurile vóstre, ci și să infierbentați inimile vóstre la focularul recunoștinței. Și când în calea vieții vóstre veți veni jertfi altora, atunci aduceți-vă aminte, că sunteți odrasle românescoi, eșită din cuibul vitejilor noștri, și meniți de-a fi fala strămoșescă”. La această frumoșă festivitate a luat parte, pe lângă un număr mare de fruntași români din Cernăuți, conducătorii tuturor școlilor populare cu elevii și elevete lor etc.

Pentru înființarea unui episcopat maghiar gr. catolic a luat poziția și comitatul Zemplinului, care a hotărât în adunarea sa din urmă, ca să înainteze o petiție nu numai la guvern, ci și la dietă, cerând înființarea unui asemenea episcopat. Ce-i mai mult, comitatul Zemplinului a hotărât să roge și pe celelalte comitate din Ungaria și Transilvania, ca să înainteze astfel de cereri către dietă. Numai atâta li-ar mai trebui acum comitatelor, ca să imble acuma după episcopii maghiară greco-catolică, pare că alt-ceva n'ar avea de făcut!

Regina României decorată. Se știe din Belgrad, că regele Alexandru al Serbiei a oferit Reginei României Elisebeta crucea de diamante a ordinului St. Sava.

Iosif Gheorghian. Noul Metropolit-Primat Iosif Gheorghian — scrie „Epoca” — e unul din cei mai culti prelați ai bisericii române ortodoxe. Fiu de preot, născut în județul Botoșani, P. S. Sa a primit o educație solidă și cuernică. După terminarea studiilor teologice și după ce a stat câțva timp la mănăstire, P. S. Sa a fost numit superior al Capellei române din Paris. Aici s'a desăvârșit în limba franceză și a început să desfășure o rodnică activitate literară; a tradus „Jidovul rătăcitor” de Eugène Sue, precum și opere eclesiastice în-

semnate. Această activitate i-a asigurat o frumoșă carieră bisericească, căci curând a fost ales arhieru, apoi Episcop al Dunării de jos și pe urmă, în 1887, Metropolit Primat al Ungro-Vlahiei. I. P. S. Sa e așfi în vârstă de aproape 70 de ani. Vorbesce cu multă înlesnire limbele franceză și germană.

I. P. S. Sa și-a asigurat iubirea, stima și dragostea tuturor. Figură frumoșă și blândă I. P. S. Sa prin blândețea caracterului său a oucerit toate inimile. Și totuși după șapte ani, cu toate insistențele guvernului Florescu, a demisionat. Se plângea, că unui membru al Sfântului Sinod îi fac mereu viața amară, și decât să-și inveni-neze țilele bătrânețelor mai bine, se retrage. Trei ani a stat liniștit, aproape uitat și nesupărat de nimeni la mănăstirea căldărușani. Numai odată pe an părea sfântul locaș pentru a-și căuta sănătatea fiă la Wiesbaden, fiă la Kissingen, fiă la Aix-les-Bains. Acum în timpii din urmă I. P. S. Sa a primit și tovarășia fostului Metropolit-Primat al țării. Și numai după ce s'a dat deplină satisfacție I. P. S. Sale Ghe-nadie, a primit și I. P. Sa Iosif Gheorghian să ia din nou în mână cărja Mitropoliei Ungro-Vlahiei.

Numai ungurese. În comuna Aszod se află locuitorii Slovaci și Maghiari. Și unii și alții sunt de legea romano-catolică, aveau împreună o biserică și în biserică lor se slujă în limba slovacă și maghiară deopotrivă. Tovărășia aceasta dintre Maghiari și Slovaci însă s'a spart acum în capul Slovacilor. Ungurii, până s'au simțit mai slabi, au fost blânzi și îngăduitori; acum însă creșându-se tari și mari, au hotărât să nu mai sufere în biserică limba slovacă, ci toate rugăciunile să se facă numai în limba maghiară. Slovaci au protestat contra aceasta, dîr ce folos, căci ei sermanii nu sunt sprijiniți de nimeni. Aceasta este urmarea tovarășiei cu Ungurii în țilele de astăzi! Vorba ceea: de-l lași să-și între în casă, și-se sue pe masă...

Baron Vasileo felicitat de Ruteni. „Gazeta Bucovinei” primesce șoarea, că partidul Rutenilor bătrani din Bucovina a trimis d-lui deputat al Românilor buceveni baron *George Vasileo* o adresă de mulțămintă pentru vorbirea, ce d-sa a ținut-o țilele acestea în parlamentul austriac, luând în apărare interesele Bucovinei, cu care ocaziune a făcut amintire și de densii.

A treia prelegere publică se va ține mâine la 4 ore d. a. în sala cea mare a gimnasiunului român din loc. Va vorbi d-na *Maria Baiulescu* despre „Femeia în societatea de astăzi”. Atragem din nou atențiunea publicului român asupra acestei prelegeri.

„Carmen Sylva”, societatea academică social-literară înființată de studenții români din *Graz* înainte de asta cu mai bine de-

un an, și-a constituit noul comitet pentru anul școlar 1896—7 în modul următor: Președinte: Valeriu Popescu, stud. med.; secretar și bibliotecar: Octavian *Racoțan*, stud. technic; casar: Iosif *Popovici*, stud. filos.

Avansările la honvețime. Între cei avansați la gradul de sub-locotenent în rezervă aflăm pe următorii Români: Andrei *Daraban*, Ioan I. *Mesaroș*, Stetan *Pucu* și Anastasiu *Boiu*. — Aspiranți de ofițeri în rezervă: Iuliu *Clempa*, Emil *Ghica* și Eugen *Boca*.

Un apel al studenților către Țarul. Se știe din Turin, că studenții universitari de-acolo au hotărât să provoace pe toți studenții universitari din Europa, ca să apeleze la Țarul Rusiei, cerând grațierea studenților universitari, cari au fost osin-diți în Moscova ca nihilisti.

Budgetul Turciei. Noul budget al împărăției turcoese s'a votat și primit. El va intra în vigoare la 13 Martie. Budgetul arată la venite mai mult cu 15,000 lire. Sultanul a redus lista sa civilă cu 15 procente. Afară de suma de 422,882 lire jertfite pentru reformele financiare, Sultanul a mai redus lista civilă cu 5000 lire, ceea-ce face ca reducerea totală a listei sale civile să fiă de 472,882 lire. Așa-dér venite sunt mai mari decât cheltuelile cu 65,000 lire.

Jubileul unui țiarist. În New-York (America) și-a serbat săptămânile trecute colonelul Mac Clure jubileul de 50 de ani ca țiarist. Mac Clure a implinit acum 50 de ani de când este redactor al țiarului „Times” din America. Din incidentul acesta Mac Kinley, noul președinte al Statelor-Unite nord americane, îl felicită printr'o epistolă de următorul cuprins: „Chiamarea țiaristului nu numai că e una dintre cele mai sublime, dér între toate ocupațiunile e și cea mai obositoare și mai neliniștită, și chiar pentru aceea puținii au fericirea să ajungă o astfel de etate în serviciul presei cum ai ajuns d-ta!”

Defraudarea dela Sf. Spiridon din Iași. Cassierul episcopiei S-lui Spiridon din Iași după-ce a defraudat suma de 120,000 Lei a cerut concediu de 10 țile și a plecat la Bucuresci. După expirarea concediului a mai cerut încă trei țile, într'aceea locuitorul lui a descoperit defraudarea, dér cassierul, care se numește Harnagea, dispăruse. Poliția însă a reușit a-l prinde și a-l aresta alată-eri dimineță.

Falsificatori de monede. Poliția din Focșani a prins pe un falsificator de monede, care a declarat, că se numește Paul V. Nicolau. La el s'au găsit mai multe tipare de diferite monede și alte necesare în falsificarea banilor.

— „Eță-'s aici, ce poruncesci?”

— „Mai sci tu colida, mă, sci ca atunci, când eram noi copii?”

— „Sci, domnule, dér de ce?”

— „Mă, hai să mergem noi amên-doii a colinda, că crep de stau acasă în o sêră ca asta! Mă, când imi vine 'n minte ce voiă bună au ađi creștinii, ér eu să stau aci singur ca cucul, imi vine, Petre... dér să lăsăm vorba, mergi în pivniță, umple 2 corfe, una cu mere și pere, ér alta cu struguri și hai cu ele 'n sus. Dér veđi să uii ușa deschisă? Na, aci ai cheia!”

— „Merg domnule!”

Și se dusă Petrea în pivniță și umplu două corfe, una cu mere și pere, ér alta cu struguri, și închise bine ușa pivniții, apoi veni în sus. Stăpânul său era gata de cale. O manta mare îi acoperea tot corpul până 'n pământ, un șal îi învăluia grumađii și o căciulă mare

scumpă îi acoperi capul cel pleș. Țigara îi ardea zdravân în gură, ér în mână avea un toiag ca acela al lui Moise, cu care despiciasă Marea Roșie.

La asta vedeniă se gândi Petrea: Dómnă ajută. Stăpânul meu par' că vré să apuce altă vieță, ore ce o fi voind, unde m'a duce? Dă-i Dómnă minte, că nu-i copil.

In Balta de Câmpie era un preot tînăr, insurat numai de un an, numele lui era Romul Trandafir. Era ginere la preotésa vėduvă a fiă iertatului părinte Trifan, ce rămăsese vėduvă cu 2 fete, cu Irina, ce era acum preotésă, și cu Anica ce era încă fată 'n pėr. Vėduva preotésă putea să aibă cam 40 ani, dér nime nu i-ar fi dat mai mult de 30. Ea ședea în casa ei singură cu Anica, ér preotul, Romul Trandafir, ședea în casa parochială, care era în ve-

cină de a sócră-sa. Încă dela večerne chiamase popa Trandafir la ei pe tînărul învățator Pavel Bucur, un om de veselie, cântăreț mare și cu nădejde de a fi cumnat cu popa. De-odată cu sêra veni la popa și sócră-sa și cumnată-sa Anica și toți își petrecură până colo către 10 cėsuri, ascultând colindătorii, sdrobind la nucă, cântând și făcend voiă bună. Cam pe la 10 cėsuri numai aud la feréstră un glas mueresc întrebând: „Lăsa-i-ți stântul Crăciun în casă?” Ér după ce popa răspuse „lăsa!”, cei dela feréstră începură:

Slobodă-ne gazdă 'n casă
C'afară plouă de varsă,
De nu cređi
Vină și veđi
Că suntem în haine verđi
Doi haiduci
Cu haine lungi.

— „Ore cine să fiă!” întrebă preotésa cea bătrână, „că mueri nu-s,

cu toate că se aude și glas mueresc, dér prefăcut?”

— „Glasul cel mueresc par' c'ar fi al lui Petrea, muerotca avocatului”, răspuse Anica.

— „Sunt chiar ei”, dıse dască-lul, care trăsese o lécă un corn de perdea dela feréstră, „sunt chiar ei, mă duc să-i chem înăuntru”.

— „Ba tu nu merge, că merg eu”, dıse popa, eșind pe ușă afară și venind îndată cu d-l avocat Danilă, urmat de Petrea cu cele 2 corfe pline, care cum le puse pe masă se retrase în tindă la servitorii preotului, unde-și petrecu ca în sêra Crăciunului.

Toți se minunau vėđend pe domnul avocat, venind la popa acum nóptea târđiu, că până ntr'aceea nicı diua nu abătea p'acolo mai mult de 2—3 ori pe an, la diua numelui și în diua de Crăciun și Pasci, când

Recunoșterea calității de cetățen român. „Presa“ din București publică următoarea știre: „Senatul a votat recunoșterea calității de cetățen român a simpaticului farmacist *Corneliu Vătășanu*“. — D-l Cornelii Vătășanu este un harnic tiner din orașul nostru, fiu al d-lui catechet Ioan Vătășanu.

— o —

O princesă îndrăgită într'un Țigan. În Bruxela s'a întâmplat un cas foarte sensation. Nevasta prințului belgian Iosif Chimay s'a amoresat într'un Țigan lăutar din Ungaria și a fugit Țiganele împreună cu el, luând calea, după cum se crede, spre Budapesta. Țiganul se numește Carol Dombi, născut în comitatul Neograd, probabil de origine slovac. Cu 15 ani înainte concerta ca lăutar în Lipto-Szt.-Miklos, de unde a trecut în străinătate cu capela lui, concertând în mai multe orașe mari ale Europei, Țiganele se stabili în Bruxela. El este însurat, dăr când a plecat din Ungaria și-a lăsat nevasta acasă și la urmă, cum se vede, și-a uitat de ea. Și-o fi găndit Țiganul, că tot mai bine o princesă, decât o Țigană și așa luă pe nevasta prințului Chimay și plecă cu ea. Chimay e bărbat de 38 ani, fiul fostului ministru-șef al Belgiei. Familia lui e dintre cele dintâi familii nobile din Belgia, stând pe un rang egal cu familiile domnitoare. Indată ce Chimay a aflat despre fuga nevastei sale, a pornit proces de divorț.

— o —

Călindarul Plugarului pe anul 1897 este cel mai mare și cel mai puțin între călindarele românești apărute până acum. Conține 11 cote de tipar. Numai partea literară și economică conține vre-o 80 pagini format mare și tipar compres garmond. În text se află și câte-va ilustrațiuni frumoase. Un exemplar costă numai 25 cr. De vânzare la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov.

3 Pentru orașeni, funcționari, etc. cari au ocupațiuni sedentare sunt prafurile Seidlitz ale lui Moll cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea misticului. O cutie 1 fl. se poate căpăta dintr-un post de cătră farmacistul A. Moll liferantul curții din Viena Tuchsleben 9. În farmaciile din provincie se s'cără preparatul lui Moll provăduț cu marcă și subscriere.

Correspondența „Gazetei Trans.“

Teleiu, Decembrie 1896.

On. D-le Redactor! În comuna Teleiu, din fostul district al Năsăudului, s'a făcut în 15 Decembrie n. c. alegerea de angloiați comunali prin d-l fisogăbiru Bodó Kálmán din Năsăud. Dela început trebuie să spun, că d-l Bodó, prin tactica, cu care a condus această alegere, a dat o frumoasă dovadă, că d-sa nu face parte din ceata acelor șovinisti, cari la toate ocaziunile sciu numai să nemulțămescă, să inverșuneze și nedreptățescă pe popor. D-sa peste tot a arătat bunăvoință pentru comuna noastră și ne-a sprijinit în cauzele cele mai importante. Așa d. e. la câștigarea ajutorului de 15 mii fl. pentru edificarea bi-

sericeii din fondul silvanal, la alegerea de notar de cerc, lăsând voia liberă poporului de a-și alege un Român, om inteligent și muncitor în care nu ne-am înșelat nici noi și cred că nici d-sa.

Ni-a dat probe de multă bunăvoință și la alegerile de angloiați comunali, lăsând interesele personale la o parte și având în vedere numai binele comun. Poporul l'a aclamat viu la vorbirea, ce d-sa i-a ținut în limba română pe care o vorbesc bine, îndemnându-l la ascultare față de angloiații aleși, precum și la muncă continuă. În cuvinte alese și măgulitoare ni-a arătat, că în fața cauzelor mari, ce avem a rezolva, ne trebuie unire în cugete și simțiri, oăci numai așa vom putea ajunge la ceva rezultat. Sperăm, că și în viitor va arăta aceeași bunăvoință față de noi ca și până acuma.

Durere, că pre cât de binevoitoare a fost purtarea d-lui Bodó, pre atât de neexplicabilă a fost svărcolirea unor omeni fără nici un trecut, cari afară de informațiuni false și neînțelegeri, ce se încercă a divulga în popor alta nu au făcut nimica. Le tac de astă-dată numele, dăr va veni timpul să-i scie publicul român. Va fi timpul să iasă odată afară din tufă, să nu se mai încerce a sēmăna atăta ură și neîncredere între popor și factorii chiamați a sta în fruntea afacerilor acestei comune.

Am amintit, că stăm în ajunul rezolvării unor cauze mari; avem să ne edificăm biserica, care va costa vre-o 50 mii flor. numai în bani gata, fără materialul brut ce trebuie să-l liferăm. Nu avem edificii corespunzătoare pentru școle. Nu avem edificii pentru cancelarie comună. Și pentru ce nu le avem? Dăr ne lipsesc mijlocele materiale? Nu! Ne lipsesc numai lipsa de energie și înțelegere. Avem în scopul edificării bisericeii 30 mii flor. bani gata; avem 13 mii pentru edificarea de cancelaria comună; avem un fond al școlii confesionale de vre-o 13—14 mii flor. — și totuși nu facem nimic!

Avem deș de mii jugere de pășune la munții noștri și păduri estinse, cari ne aduc venite de 16—17 mii flor. la an și tot nu voim să facem nimica. Din 44 comune grănițeresti, Teleiu este singura comună, care nu are o inteligență de o cultură mai superioară. Nici nisce bieți de învățători nu avem din sinul nostru afară de unul ce se află în activitate, cei-alți sunt din alte comune. Ni-a venit acuma de curând un capelan din sinul nostru și nu scim pre ce cale să-l alungăm. Răspunde-ți-mi la toate acestea ce ai mușca pe căciulă, decât nu am vorbit adevărul?

A venit timpul să ne dăm sēmă de ceea ce am făcut. Generațiunea mai tineră conșcie de chiamarea ei, va dice cu conșciința liniștită; mi-am implinit datoria și în curând vom arăta, că suntem pe cale de-a face multe îmbunătățiri. Vom arăta, că între clasa mai inteligentă a tinerei generațiuni a dispărut discordia și că s'a apucat de muncă serioasă și cu ajutorul lui

Dumneșeu vom pute arăta fiilor noștri esemplu bun, Țiganele nu ură, egoism și certe continue, cum a fost până acum și unii încercă încă a-le continua.

Un Teleian.

Literatură.

Din interesantele Memorii din 1848/49, scrise de regretatul prefect de Legiune *Vasilie Moldovan*, se mai află de vânzare câteva esemplare la administrația Țiganelor noștri și la d-l *Traian H. Pop* proprietar în Boziaș (p. u. D. Szt.-Márton). Un exemplar costă 50 cr. plus 5 cr. porto; pentru România 1 franc 50 bani. Doritorii de-a ave această prețioasă scriere istorică să grăbescă a și-o procura până mai au de unde. Mai cu înlesnire se poate comanda de-odată cu învoire abonamentului la „Gazeta Trans.“

*

În Tipografia diecesană din Arad a apărut: *Cântări la Nascerea Domnului și alte sərbători*, culese și arangiate de *Nicolae Velcu*, învățător. Edițiunea II, revăduțată. Format mic de 20 pag. Prețul 10 cr.

*

Abonamentul „Familiei“ scăduț. Voind a răspunde la o dorință manifestată din mai multe părți și în mai multe rânduri, începând din 1 Ianuarie viitor administrațiunea „Familiei“ din Oradea-mare anunță, că reduce abonamentul pe an în loc de 10 fl. la 9 fl., pe 1/2 de an în loc de 5 fl. la 4 fl., pe 1/4 de an în loc de 2 fl. 70 cr. la 2 fl. În România pe an, în loc de 25 lei, la 20 lei. „Familia“ va apăre și în viitor odată pe săptămână, pe câte o colă și jurătate, adică pe 12 pagini tipărite des, ilustrată din ce mai bogat și având peste 40 de colaboratori.

EDUCAȚIUNE.

Unele scăderi de-ale învățătorilor.

Tractul Făgetului, Dec. 1896.

Cumcă esamenele de astă-vară în mai multe școle din tractul Făgetului au succes slab de tot, despre asta s'a arătat la timpul său. Acum fă-mi iertat a arăta și greșelile, pe cari le-am observat, fiind acelea comune mai la toți învățătorii.

Cauza, că esamenele au succes slab, este a se căuta în înșiși învățătorii respectivi, pentru-că:

1) Nu s'au silit a se face stăpâni pe materialul de învățământ din fă-care studiu propus și astfel la predarea lui s'a slujit și ținut de carte ca orbul de gard. Ca metod li-a servit „de aici și până aici“ d'arostul, fără nici o explicare. Și păcatul acesta s'a comis cu deosebire față de cel mai important obiect, față de religiune. Și că acesta așa a fost, or-ce om cu mintea la loc a putut observa din însăși esamenarea, care era greoie și care se făcea cetindu-se întrebarea din carte, la care apoi

răspundea elevul cu cuvinte tot din carte. Vre-un semn, din care să se vadă, că la predarea acestui obiect s'a dat măcar o explicare cât de rudimentară, nu s'a putut observa. Și răul acesta, cu durere trebuie să mărturisesc, am observat, că e incubat la mulți învățători din tractul nostru, și nu numai la cei mai tineri, cari abia ieri-alaltăieri au absolvat studiile pedagogice. Înzadar ne mai muncim adunându-ne în des-părțiminte cu prelucrarea lecțiunilor de model din diferite obiecte de învățământ, decât na căutăm să tragem și folos din acele prelegeri, silindu-ne a ne întocmi după modelul acelor prelegeri și prelegerile ce sunt a le țină înaintea elevilor noștri atunci, când vom fi numai noi cu ei.

2) Materialul de învățământ statorit în plan pentru fă-care des-părțământ, învățătorii nu și-l'au împărțit pe săptămâni, — și apoi astfel împărțit și prelucrat să-l fi învățat bine. Am observat, și cu mine fă-care, că de împărțirea materialului pe săptămâni n'a fost nici pomenelă. Și aceasta s'a putut vedea din conspectele despre materialul parcurs în decursul anului. Las' că din unele obiecte nu s'a propus nimic, ca învățământul intuitiv, istoria, istoria naturală, fizică, precum și unele cunoștințe despre grădinarit și economia câmpului etc., dăr apoi și din cari s'a propus nu s'a propus în estensiunea cuvenită, amăsurat planului de învățământ. M'am așteptat, ca învățătorii să fi ținut sēmă în punctul acesta cel puțin față de acei elevi, cari cu anul acesta finesc cursul regulat al școlii de toate Țiganele și să le fi predat cunoștințe temeinice din toate obiectele de învățământ, cât se poate de pe larg.

Așa d. e. din religiune, după percurgerea catechismului, să fi pășit la istoria bisericăscă, — și anume istoria bisericăscă a Românilor, ca încreștinarea nației române, suferințele Românilor, îndurate din partea Ungurilor calvini. Sava Brancoviciu și despre unirea unei părți din Români cu biserica Romei etc. Din limba maternă dezvoltarea cuprinsului fă-cărei piese din toate punctele de vedere, Țiganele din gramatică despre propozițiile compuse de tot felul, despre stil și despre unele compozițiuni ca despre narațiune seu istorisire etc., din geografie să fi propus geografia Ungariei, Ungaria cu Austria și modul lor de guvernament, geografia celorlalte state, cari compun Europa, despre uscat și apă etc. Din istoria: istoria patriei noastre până în timpul mai nou. Din matematică: cunoștință exactă a măsurilor nouă cu privire la trebuințele Țiganele, socotirea intereselor și feliturile de bani. Tot așa și din celelalte obiecte.

Dăr pentru ca să pōtă face din des-tul acestei îndatoriri, firesce, învățătorii ar fi trebuit să învețe și să se prepare cu tot de-adinsul, și ca să fă și mai siguri, ar fi trebuit să-și împartă materialul pe săptămâni, un lucru, firesce, nu tocmai plăcut și ușor mai cu sēmă pentru învățătorii, că-țora nu le place a munci.

mergea dela biserică ată la popa acasă, invitat de acesta.

După-ce-i dădură scaun de hodină și pahar de beutură, începură a-și petrece toți la olaltă. Mai vorbiră, mai colindară împreună, Țiganele dascăul cu Anica cântară cântece de veselie și jalnice, ca tinerii, ba vedând bunăvoința de fructe aduse de d-l advocat, prinseră o cântare de dragoste.

Dragostile tinerele

Nu se fac din mere, pere,

Ci din buze subțirele...

Cei de față însoțiră cu risuri și glume pe cântăreți, Țiganele d-l advocat mai adause:

Și din dejte cu inele...

făcând să i-se vadă mâna cea plină cu inele scumpe.

După multe vorbe și glume nu-mai se ridică d-l advocat cu un pahar în mână și țină următorul toast:

„Onorați meseni! E datină rămasă la poporul nostru din moși strămoși ca în ajunul de Crăciun să nu dormă totă noaptea să privigheze ca păstorii la ieslea dobito-celor, când s'a născut Mântuitorul lumii. Acesta datină s'a păstrat cu scumpătate și în casa părinților mei, cari au trăit și murit aici în Balta de Câmpia. Cu nerăbdare așteptam, ca prunc, s'era de Crăciun ca să umblu a colinda. Cât ținea postul Crăciunului tot învățam la colindă, Țiganele ajunul Crăciunului imi părea veac de lung până venia s'era, ca să pot colinda și auzi colindă. După ce crescui mare și eșii din casa părintescă, mă înstrăinau de acest obicei, mai întâi mă nemții, apoi mă ungerii, până în astă s'era, când așa de mare impresiune făcură colindile asupra mea, de nu mai putui sta acasă, trebuia să es ca să aud colindătorii mai de-aprōpe, să petrec ajunul Crăciunului în o casă creștinăscă. De aceea nu luați în nume de rău, decât la un timp atât de neobișnuit viu a vă incomoda. Mai mult: Mi-am propus, ca să o rup cu holteia, și de ați încolo să fă și la casa

mea Crăciun ca Crăciunele cu butucul Crăciunului după foc, cu Țiganele cea proverbială de vară lângă el, și să-mi vină colindătorii. Decă, Onorați meseni, după descoperirile făcute, vă rog să goliți un pahar de vin cu mine!“

După ce ciocniră și goliră paharele d-l advocat Țiganele se ridică și dice, privind spre preotesea veduvă: „Stimată Dōmnă! E chiar meșul noptii, suntem în ziua de Crăciun preste câte-va minute, aceste minute voi a-le folosi rugându-vă, că de-orece eu mă las de holteia, d-ta să fi bună a te lăsa de veduvă, Țiganele părintele Trandafir mîne să și vestescă în biserică propusul nostru.“

— „Bravo! Să trăescă!“ Strigară cei de față, Țiganele frumoasă veduvă, roșind o leacă, cum sciu veduvile, răspunde cu ochii plecați: „Ce vine dela Dumneșeu, trebuie să primim, și bine ca și rău, eu una nu mă feresc nici când dinaintea voiei lui.“

Alt bravo! și alt să trăescă!

— „Imi vine însă cam greu să las pe Anica singură“, adause veduva, dăr nu-și putu gâta vorba, că dascăul Bucur o luă peste picior: „Aci sunt eu, dōmnă las'o numai în grija mea!“

„Să trăescă!“ răsuna casa preotului, Țiganele servitorii din tindă se mirau, că ore de ce se strigă așa dese „Să trăescă?“ Dăr Petrea, ca mai cu minte, îi scose din încurcatură spunându-le: „Ești-i farmecul colindătorilor!“

*

A doua zi preotul, după ce termină sfânta slujbă, eșii în ușa altarului și vesti poporului:

„Trec la taina sfintei căsătorii și se vestesc întâia oră: Domnul Dănilă Bunea advocat în loc cu dōmna Sanfia Păun și Domnul Pavel Bucur învățător în loc cu d-nișora

3) Invetătorii au pășit înaintea elevilor de tot nepregătiți în loc să se fi pregătit în scris, și lecțiunea astfel pregătită să-o fi învățat d'arostul. Numai după o pregătire sistematică și după toate regulile și principiile metodice a unui șir de lecțiuni și numai după învățarea lor d'arostul pot să aduc folos prin ele și să influențeze într'un mod binefăcător asupra elevilor. Invetătorii respectivi vor fi creștut, că înaintea a nise copii de țeran poși să te presinți și mai nepreparat, că ei tot nu știu nimic și nu pricep nimic. Dăr s'au înșelat și se înșelă tot invetătorul, care crede astfel.

Bine cunosc ei pe un invetător, când e pregătit s'eu nu. Tot cuvântul rău și nechiebuit îl observă până și elevul cel mai neatent. De aceea e bine să se prepare în scris fiă-care invetător. Când invetătorul e pregătit, totul merge în linisce, propunerea e fără multă vorbă și plină de viață; nici un cuvânt nu scapă elevilor nebăgat în seamă. Cu un cuvânt, aceea ce li-se propune, elevii și înțeleg și nu vor mai uita lesne.

4) Ca cauză a nesuccesului mai este d'a se aminti și lipsa de iubire către chiămarea invetătorăscă, lipsa de însuflețire. Pe mulți i-am observat, că sublima chiămare de invetător o consideră ca o slujbă, precum sunt toate slujbele, care se-i procure mijlocele de traiu; lucră în agrul culturii numai că nise năimiți, carți așteptă să-i trecă ziua și să-i ia plata lor. Despre mulți m'am convins, că orele și zilele de prelegere nu și-le-au ținut regulat. Ba am cunoscut și un astfel de invetător, care nu numai că a lipsit mult fără nici o cauză, dăr și când se țineau prelegeri stetea mai mult în odaia sa la minciună cu te miri cine, ér copiii pe lângă câte-o admonițiune au pierdut vremea cea scumpă, făcând larmă. Astfel de invetători apoi cu puțin înaintea esamenului s'au apucat a dresa pe elevi, ca în chipul acesta să suplinescă aceea, ce au întrelăsat din datorință și iubire a face în decursul anului întreg. Unii ca aceștia mai bine ar face, de s'ar aplica în alte slujbe, la carți ar pute să ne aducă mari folose. Atari invetători nu trebuie să uite de marea răspundere, ce o au înaintea nu numai a omenilor, ci și a lui Dumnezeu. Atari invetători trebuie să știe, că dela modul, cum își vor împlini chiămarea, atemă viitorul, binele și fericirea poporului a căror sorte e incredințată mânăilor lor.

„De-ași grăi în limbile omenesci și îngeresci, ér dragoste nu am, făcutu-m'am aramă sunătoare și chimbă răsunător; și de-ași avé prorocia și de-ași știi toate tainele și totă știința, și de-ași avé totă credința, cât să mut și munții, ér dragoste nu am — nimic nu sunt. Dragostea toate le sufere, dragostea toate le rabdă, dragostea nici-odiniară nu cade.“ (S. Apost. Pavel către Corinteni).

Ar fi timpul suprem, ca să ne desbărăm odată de aceste neajunsuri, să avem în vedere, că lumea ne judecă de rai și ne

socotesce drept nise omeni învechiți, omeni ruginiți, carți nu ținem cont de spiritul timpului. Să fim mai scrupuloși față de noi în ce privesce instrucțiunea. Să ne gândim, că poporul, din care facem și noi parte, a jertfit pentru cultura sa mai mult, decât ori-care alt popor. Acest popor, înștoșat după cultură și învățatură, nu va uita niciodată binefacerile, ce i-le facem lui, dăr ține minte tot-de-odată și tot răul ce i l'ar face cineva. Să ne aducem aminte, că numai în muncă este adevărată viață și fericire.

„Dela invetător se cere a avé cunoscința mării sale misiuni în societate și a lucra cu devotament pentru împlinirea acestei misiuni. Fiă-care din D-vostre, D-lor profesori, d-lor invetători, să-și repete în tot momentul, că a fi invetător nu este numai a exercita o profesiune, nu este a îmbrățișa o simplă carieră, care se-i procure mijlocele de vețuire. Invetătorul este ceva mai mult, el este un sacerdot, este un conductor sufletesc spre a lumina mintea și a forma inima junimei. El trebuie să aibă nu numai consciința datoriei, dăr și devotamentul, ce se cere pentru o așa înaltă misiune“ (discurs cu ocaziunea distribuirii premiilor din partea regretatului ministru de culte și instrucțiune B. Boerescu).

X.

HIGIENA.

Microbii din pământ.

Sunt microbi în aer, sunt și în apă, dără mai mulți sunt pe pământ și în pământ. Pe fața pământului într'un centimetru cub sunt peste două milioane de microbi. În fundul pământului însă, și anume la o adâncime de 5 până la 6 metri nu se mai găsec bacterii. Etă de ce apele de isvor, carți vin din adâncime, sunt fără microbi.

Doctorii cei luminați au aflat într'un centimetru cub de pământ luat așii de pe fața pământului 2 milioane 600 de mii de microbi, într'un centimetru cub luat dela 2 metri adâncime 23 de mii de microbi, într'un centimetru cub luat dela 3 1/2 metri adâncime 6 mii de microbi, într'un centimetru cub luat dela 4 1/2 metri adâncime 500 de microbi și într'un centimetru cub luat dela 6 metri adâncime n'au mai aflat nici un microb. Cu bună seamă, că pe pământ și în pământ microbi nu's peste tot locul una de mulți, ci în locurile cele curate sunt mai puțini, éră în locurile cele necurate s'eu murdărite sunt mai mulți. În locurile cele năsipose de pe fața pământului sunt bunăoară într'un centimetru cub de pământ numai cam o miiă 600 de microbi, pe când într'un gram de pământ gunoit și arat sunt cam 11 milioane de mi-

crobi, éră într'un gram de gunoiu cam 78 milioane. Va să dăcă cu cât mai mult gunoiu s'eu necurățenii se află într'un loc, cu atâta mai mulți microbi se află în locul acela.

Acuma credem, că veți pricepe cetitorilor, de ce înainte de vr'o trei ani, când venise holera și în părțile noastre, s'a fost dat poruncă prin toate satele, că fiă-care gospodar să curățescă gunoiele de pe lângă grajduri și din ogrădi și să-l ducă de parte de sate în gropi s'eu pe câmpuri. Șești acuma, că în gunoiul de pe lângă grajduri și de prin ogrădi se află mulțimea cea mai mare de microbi, carți primejduesce sănătatea și viața omului. De aceea tare fără cap lucră unii omeni de ai noștri, carți își fac grajdurile de vite așii lipite de părății casei și sub un acoperământ cu casa. În casele acele omenii nu pot fi sănătoși, pentru-că aerul cel puturos și plin de microbi din grajduri se bagă una și una în case pe uși și pe ferestri. Grajdurile de vite trebuie făcute de parte de case și anume așa, că nici vântul să nu pôtă aduce putorea dintr'ensele în locuințele omenilor.

Noroc numai, că cei mai mulți microbi din pământ nu sunt stricăcioși, éră cei stricăcioși sunt puțini. Stricăcioși sunt bunăoară microbii frigurilor, microbii holerei, ai ofteiei și încă vr'o doi-trei. După ce șcim acuma, ce dușmani rai se află în pământ, ore cine va mai îndrăzni să pue lut pe vr'o rană, ca să oprăscă curgerea sângelui? Cu bună seamă, că cel ce-și iubescă sănătatea și viața nu va face acest lucru, ce de atâtea-ori îl fac omenii noștri.

(„Deșteptarea“.)

Fenomene vulcanice.

(Fine.)

După erupțiunea despre care vorbim, s'au format în golful Fonseca din cenușa și pietrele asvirlite de vulcan, două insule lungi de 100 m., ér cotele golfului s'au lărgit de peste 200 m. Asemenea mărturisiri avem despre erupțiunea deja menționată a vulcanului Temboro (pe insula Sumbava) în anul 1815. Acastă erupțiune se socotesce ca cea mai teribilă din toate cunoscute până acuma.

Cenușa era asvirlită cu atâta putere și în cantități atât de enorme, că a format pe Oceanul dimprejurul insulei Sumbava un strat de peste 50 centim., prin care corăbiile treceau cu mare greutate. Cea mai mare parte a insulei, mai cu seamă regatul Temboro, mai apropiat de vulcan, era cu desăvîrșire acoperit de cenușă, care se ridică peste pământ de un metru și mai mult. Casele residentului în Bima, la 15

mile depărtare, s'au sfărîmat sub greutatea prafului cădut peste ele. „Cenușa se ridică — dăce o descriere a acestei erupțiuni — la cele mai înalte regiuni, în mase atât de colosale, că pe insula Lamboc, depărtată de 22 mile, a cădut un strat gros de 50 centim., care a produs pe această insulă o fomete, care a pricinuit mórtea a 44.000 de omeni!“

După erupțiunea dela Krakatau (1883) cenușa s'a răspândit pe o întindere de 750.000 km., adevă de-asupra unei suprafețe egală ca a Europei centrale. (Niemayer).

Nu mai asemenea date ne dau o idee mai lămurită despre puterea atât de strașnică a fenomenelor vulcanice.

Acum am ajuns la momentul când se începe erupțiunea lavei. După cutremurile de pământ, zguduirile și detonațiunile, după ce vulcanul a asvirlit cantități enorme de cenușă, rapili, bombe, bolovanii colosali precum și bucăți de lavă vechiă, care astupa craterul, începe a curge din vulcan lava cea lăidă, curgând ca nise rîuri peste localitatea dimprejur. Cantități de lavă asvirlită sunt asemenea, ca și cele de cenușă câte-odată forte însemnate. Vulcanul de pe insula Hawaii numit *Mauna Loa* (4139 m.) aruncă în anul 1866 lava cu o forță atât de mare și în atâta abundență, că s'a format de-asupra craterului un stălp de lavă de peste 300 metri înalt și gros de 20—30 metri. Partea vestică a insulei unde se găsesce vulcanul, se pierdea sub un potop de foc și noptea era luminată ca ziua. Un potop de lavă curgea pe o distanță de 35 mile englese sleindu-se numai în apropiere de Hilo. Erupțiunea a durat fără a slăbi 20 zile, stălpul de foc fiind vedut în acest timp de pe corăbiile dela o depărtare de 200 mile englese.

Curgerea lavei însă nu este prea repede, la început când este forte încălțită și în stare perfect lăidă și când curge pe patele inclinate a vulcanului, mersul ei este mai viu, dăr cu cât mai mult se răcesce, cu atât înainteză mai încet. De exemplu, lava din Vesuv curgea câte-odată cu o repedițiune de 2 metrii pe secundă, ér altă dată face un ceas, așa că mișcarea ei era aproape nevizibilă. Curgând lava pe pământ se răcesce și se întăresce. Dăr fiind-că ea nu este un conducător bun de căldură, sub scórța formată de-asupra tot-déuna rămân straturile de lavă mai mult timp lăide. Și că mai îndelung se păstrăză căldura în lavă, sub scórța ei exterioară, o dovedesce un fapt, pe care invetatul Spalagini a găsit, că după o erupțiune a Etnei (în Sicilia), după 11 luni, straturile se răcesc dinafară, însă dinlăuntru era atât de ferbinți, că un lemn băgat în ea prindea numai decât foc.

Etă pe scurt câte-va date interesante asupra îngrozitorelor, dăr totodată și mărețelor fenomene vulcanice. Natura este mare în puterile ei, îngrozitoare și sublimă.

(„Amicul tinerimei“.)

Anica Păun, toți de legea noastră de aici; cine știe ceva pedecă să vestească la maica biserică“.

„Să le dée Dumnezeu noroc și sănătate“, adause poporul. Ér mergând către casă și ajungând acasă, toți poporeni vorbiau numai despre cele două credințe făcute în ajunul de Crăciun.

*

La anul după-aceea, când tot satul lumina casele și aștepta colindători, avocatul Danilă Bunea poruncel servitorului: „Petre, nu deslega ađi cănele, să pôtă veni colindătorii“. Ér el era fericit, că are și el Crăciun ca Crăciunele, cu colindători, cu voiă bună și cu un frumos leagăn, împodobit cu un copilaș ca de 2 luni.

Vedeți ce farmec au colindile? Păstrați-le cu scumpătate!

I. P. R.

Colindă.

Colo 'n jos pe șesurile
Grea turmă de oi se vede,
Da la ele cine șede?
Da vre-o opt pécărășii
Numai unu-i străinel
Și p'acela mi-l mânăra
Să întoră oile.
Până oile 'ntorcea
Ce-i șapte lege-i făcea.
Când la ei ca se'ntorcea
Ei îl prind a-l întreba:
Frate, cum îți vrăi mórtea
Ori pușcat, ori săgetat,
Ori căpuțul jos luat?
— Nici pușcat, nici săgetat,
Fără capul jos luat,
Și pe mine mă 'ngropați
La strunguța oilor,
La jocuțul mieilor,
Fluerașu meu cel drag
Mi-l puneți, ortaci, la osp,
Că vântul când va sufla
Fluerul va fluera,

Oile vor înturna;
Oile cele cornute
Mândru m'or cânta pe munte,
Oile cele bălai
Mândru m'or cânta pe văi,
Oile cele seine
Mândru m'or cânta pe mine!
(Din Rodna.)

Noi umblăm și colindăm
Și colaci nu căpătăm.
Fost'am pe la curți domnesci
Și prin case boeresci,
Dăr boerii nu-s acasă.
Boerii prin codru mare
Au eșit la vânătoare!
Tot vânătoare, ce vânătoare
Di de vără până 'n sără
Și nimicu nu aflără
Num' un pui de căprioră.
Un boer cum îl vedea
Pușca la ochi o puneă,
Pușca-i gata de-a pușca
Săgeta de-a săgeta!
Căprior' atuncî grăia:

Ho, ho, ho, nu mă 'mpușca
Nice nu mă săgeta,
Că eu nu-s cine gândesci
Și de cin' mă socotesci,
Ca-s Ionu, Sânt-Ionu,
Nănașul lui Dumnezeu,
C'am botizat Fiul s'eu,
Și el singur m'a trimis
Ca să măsur pământu
Pământu cu d'ambletu
Și ceriu cu stănginu!
Pe pământ să iasă stele!
Pe ceriu să facem nuele!
(Din Strâmba.)

Pe costa lui Rusalim
Rumeiără ochii-s negri.
Grea turmă de oi își vin
Rumeniără ochii-s negri
Da la oi cine-mă ședeă?
Constantin cu soru-sa.
Constantin din grai grăia
Dă soră mai tare 'n oi
Că veți nori de ploia-mi vin.
— Ba do-aceia că nu-s nori

POVEȚE.

Cum se curăță rugina de pe cutite? Săra cuțitul ruginit se udă cu petrolu și în cealaltă și dimineța se frecă bine cu cenușă ardândă de cărbune de pătră, ori de lemn.

Cernela se poate păstra timp mai îndelungat fără ca să mucețescă, decă se pun în ea câte-va picături de carbol.

Fotografiile se pot curăți cu mied de franselă (jimplă), frecându-se cu băgare de sémă.

Hărtia se poate scuti contra focului, muindu-o mai de multe-ori într'o soluția tare de Alaum (pétră acrá); hărtia astfel preparată n' o poate arde focul.

Pentru caii cari nu stau la potcovit leacul cel mai bun și mai ieftin este uleul de pētrēnjel. Se tōrnă puțin uleu în palmă, se frecă și se dă calului să mirōse, și numai decăt scopul este ajuns.

Credințe populare.

V.

Pentru-ce trebuie să dea Romānul pită Țiganului.

Nu cred să fiă casă romānescă — înțeleag la sate — cât de ascunsă ori sēracă, la care se nu se abată măcar de dece-ori într'un an când un Țigan, când altul, când doi-trei de-odată. Pun rămășag, că nu.

De unde și pentru-ce atâta dragoste față de noi, vom vedé; destul că acest neam nu ne incunjură, nu ne ocolesce.

Vine cu norul, vine cu plōiă, vine ață unul după altul, habar neavēnd de vreme și, decă și-a călcat odată pragul, om să fi, să te veđi scăpat de el până nu 'i-ai dat barem'i o scrija de pită.

Fără de asta? — odată cu capul. Ba, decă nu te porți sprintenel, prinde rădē-cini, se pune pe vatră ori șede pe fața cāsii și-ți incepe la povești din lună și din sōre, căci el tōte le-a bătut.

Dér apoi Țiganca?!... Acea, aceea-i odată prooroc!... Dă-ți cu cărțile, dă-ți cu bobii, spune-ți de noroc, de dragoste, de câte și mai câte, al căror capēt tot-dēuna e..... o scrija de pită.

Decă și după acestea tot te mai arăți tare în fire, și-se pune înainte, te caută drept în față eum ar voi să-ți dică: „dér totuși trebuie să-mi dai, că ești dator să mi-o dai“.

Așa-i. Noi Romānii trebuie să dăm Țiganilor pită, că le suntem datorți cu ea. Dér de unde și de când?... La acēsta vrēu să răspund acuma. Cine-a asculta, a învăța; cine a dormi — cu somnul va fi.

Țiganul a avut pentru întâia-dată atingere cu Romānul, și a vēđut cum acesta se indeletnicește afară la câmp arând și sēmēnând, l'ar fi întrebāt: „ce naiba faci, ho Romāne, de tai întâiu pāmēntul tot scrijele, apoi îl mēsurī incetinel și cumpānit din picioare, lovindu-l din palmă tot mereu cu scii ce bobī mērunți în față, éră la urmă din nou te impacī cu el și-l neteđescī cu nu sciu ce?“

— „Ei! cumetre — Țiganul — trebă mare-i asta, dér trebă bună; asta ne dă nouă pită. De n'am face așa, n'am mânca pită“.

— „Dér de-oiți face și eu așa — întrēbă Țiganul — și eu voiū avé pită?“

— „De bună sēmă!“

Haida atunci Țiganul prinde halaripii la plug, ară, cumpără sēmēntă dela Romān, — sēmēnă făcēnd întocmai ca Romānul.

La câte-va zile iese Romānul afară, să vadă decă 'i-a rēsărit la rēnd grăul, ori de-a trebui să-l sēmene de-a doua-ōră.

— „Unde mergī, Romāne?“ întrēbă Țiganul.

— „Merg să vēd de mi-a rēsărit grăul ori ba“.

— „Mă duc și eu“.

— „Vino“.

S'au dus.

Vreme umblase bună și s'a bucurat inima Romānului vēđēndu-și grăul rēsărit roșu frumos și des ca pērul dela o peria.

Țiganul din a sa parte se mira, cum se face, că din bobii aceia mērunți și al-boi a dat afară covor verde....

Colo de cu primăveră éră se mai duce Romānul cătră grău; Țiganul după el....

....„De-acuma, — Țiganul, după ce a vēđut, că sēmēntura a eșit bine din iernă — numai să ne rugăm lui Dumneđeu de vreme bună și să-l grijim bine, că trag nēdejde, să avem bucate din greu“.

Țiganul, așind de una ca aceea, că trebuie să grijescă bine de holdă, altă și se și mută cu cortul la marginea țarinei și se pune de pândă cu și cu nōpte, nu cumva să cugete grăul una și să fugă.

Romānul avēnd daraverile lui, nu s'a mai dus cătră grău până colo când era să-l caute de copt. Când colo — vede pe Țigan la marginea grăului culcat pe un răzor cu sora vēntului*) lângă el, acuși ridicându-și capul să mai vadă ceva, acuși éră tupindu-se, ca grăul să nu bage sēmă, că el îl pāndesce.

— „Dér tu ce faci pe-aci, Țigane?“ îl întrēbă Romānul.

Da Țiganul cătră el: „tacl... nu striga din gură, că ne ie sēmă și se duce; veđi-l cum se tot gată?“

*) „Sora vēntului“ Țiganii o cheamă bāta pāstorēscă.

Adia adecă o bōre de vēnt și aceea, atingēnd grăul, grăul se legāna în valurī line, cât și-se pārea, că tot lanul ar fi în o mergere óre-care. Muncă deșertă a fost tōtă stăruința Romānului să-l desbete pe Țigan, că n'are să-i fugă grăul.

— „Ba are, đeu, veđi dōră, că acum e și gata de ducă“.

— „N'are, Țigane“.

— „Apoi decă n'are și dumneata te țini mai ocăș — dă-mi o pită pe el, apoi și-l străjuesce și și-l grijesce, că eu sciu, că nu mai stau lângă el de astăđi înainte“...

Ce mai avea să sgrāmușescă Romānul?! vorba ceea: cu prostul să n'ai nici în clin, nici în mănecă.

I-a făgăduit pita și a fost gata pacea.

Dér ce, că nu avea copt și n'a putut să deé Țiganului decăt numai o jumătate.

— „Nu face nimica — Țiganul — afla-oiu eu cealaltă la dumneata, că mai vedē-ne-om noi“....

....Înțelegeți acuma pentru ce-l caută atât de des Țiganul pe Romān și pentru-ce trebuie Romānul să deé Țiganului pită!! Că vedeți, când au făcut ei pacea, în loc de-o pită Romānul 'i-a dat numai o jumătate, rămānēnd cu cealaltă dator. Țiganul dincolo ține minte la datoriă și vine în tōtă ziua după părțița lui, că are drept la ea.

Atunci Țiganul, că ar fi și gătat Țiganii cu plugăritul.

(Auzită în Farnaș).

Koevari.

Glume.

Fericire vecinică: Maria: „Spune-mi Flōre, ce faci, de tu tot-dēuna trāesci în așa fericire cu bărbatul tēu?“

— Flōrea: „Eu și-oi spune, lucrul este fōrte ușor. Eu în fiă-care și rup câte-un nasture pe sub ascuns de pe hainele bărbatu-meu, și de-ōrece el nu și-i scie cōse, vede, că eu îi sunt neincunjurat de lipsă și așa trāim fericit!“

MULTE ȘI DE TOATE.

Unde se află bunicele cele mai tinere din lume?

În Delavare, Statele Unite Nord americane, este o femeie din vița Negrilor cu numele Clarissa Iackson, care acum e numai de 35 de ani și deja este bunică încă de când era de 25 de ani. Clarissa se mărită când era de 11 ani și după un an avu o fată. Fata acēsta, când a fost de 12 ani, se mărită și la anul deveni și ea mamă.

O altă femeie tot dintre Negri, care în 1888 locuia în Chapel Hill (America) în acel an căpētă un premiu ca cea mai tineră bunică din întregă lumea. Pe când femeia acēsta era de 28 ani era deja bunică.

Mrs. Smith din California, după cum scrie o fōie de acolo, când era de 32 de ani era bunică, ér când ajunse la 48 de ani deja era străbună.

Dér nu trebuie să căutăm în țeri așa depărtate după bunicele cele mai tinere, căci astfel de esemple avem și aici la noi. Așa de exemplu, împērătēsa Austriei era deja bună la vârsta de 36 ani, Regina Angliei, Victoria, în etate de 40 de ani de asemenea era bunică, ér princessa de Wales în etate de 45 de ani deveni bunică.

Etatea arborilor.

Cercetările silvice au dovedit că arborii ce cresc în Europa trāesc, cea mai mare parte sute de ani, ér unii ajung a trece de o miie. Specialiștii indică următorul număr de ani la care ajung arborii: Bradul 425, Moliftul 275, Fagul 245, Plopul 210, Mesteacānul 200, Frasinul 170, Arinul 145, Ulmul 130. Inima stejarului începe a putređi numai după 300 de ani, ér la 410 cade prada timpului, totuși se cunosc casuri în cari trece de 600 de ani.

În Calaveras (America de sud) s'a tăiat un *Washingtonia gigantea* a cărui cōje arată că arborele trāesce 3000 de ani, era înalt de 118 metri și la basă avea un diametru de 10 metri.

În Arcadia (Grecia) este un Platan pe care îl descrie Pausanias în secolul al 2-lea un Chiparos din Pavia să fi fost contemporanul lui Iuliu Cesar, ér un stejar din pădurea Needwood (Anglia) la 1822, avea etatea de 600 ani, fiind încă robust și care ađi încă tot stejar e. Marele botanist de Condolle aprecia etatea unui *Taxus* din Braburn (Anglia) la 3000 de ani.

Istoriograful englez Evelynne amintesc în secolul al 17-lea despre un tei din împrejurimile orașului Neustadt (Germania), care pe atunci încă trecuse de 1000 de ani. Bētrānul trandafir sēlbatic din Hildshem e cunoscut ca cel mai vechi din lume. Se Țice că l'ar fi plantat Carol cel Mare, în amintirea trimișilor Califului Harun al Rașid. La 818 fiul lui Carol cel Mare, Ludovic cel blānd a zidit o capelă al cărui altar era pus pe rădăcina acestui trandafir. Tulpina sa are un diametru de 16 centimetri și o înălțime de 8½ metri, una din ramurile sale acopere o suprafață de 11 metri pătrați dintr'un zid al Capelei și astăđi încă acest veteran al trandafirilor face mii și mii de flori.

În provincia Olandeză, Limburg, e un tei de 6 metri în circonferență și tradiția spune că, ar fi fost plantat de legionarii Romāni. În 1868 un uragan i-a stricat mai multe ramuri din cari s'au încōrcat 6 căruțe. Mai târđiu a fost aprōpe distrus de un foc, el însă s'a regenerat și trāesce încă, umbrind o mare suprafață.

În timpul mai vechi era obiceiul să se însemna hotarul proprietăților, plantānd arbori. Într'o hartă făcută în anul 1135 e însemnat un castan care, ađi, încă arată hotarul ținutului Torworth (Anglia).

Că do-aceia-s pețitori,
Vin la mine,
Cer pe tine
Da nu sciu date-oiū ori ba
Ori lāsate-oiū acolea,
Că lângă tine
Cer mult bine,
Că-mi cer Liul
Cu Sibiul;
Lângă tine tot mai cer
Șēpte buți
Cu bani bātuți;
Lângă tine tot mai cer
Șēpte sute de oi șute
Și p'atātea de cornute;
Lângă aceste tot mai cer
Un piugūț cu șese boi
Și-un pogānicu, măcar doi...
Tu frate că nu mi-i da
Tu frate că mi-i lāsă
Pān' el frate că n'a face
Pod d'aramă pe sub vamă
Pod d'argint pe sub pāmēnt...
Să fi gazdă veselōsă
D'astă colidă frumōsă,

Nascerea lui Christos
Să vē fie de folos!
(Din Reteag.)
*
Dori d'albe s'au revērsat,
Cocoș galbin a cāntat,
Și-a cāntat pān' s'arētāt
Sōre māndru luminat.
Cu trei rađe luminate
În trei locuri așēdate;
Una în naltul cerului,
De-a dirēpta tatālui,
Și de-a stānga fiului
Și de-asupra duhului!
Alta 'n șesul cāmpului
În cōrnele plugului;
Ēr a treia-a rēsărit
Și a treia s'a oprit:
Sus în vērful munților
În staurul sterpelor,
În mijlocul mieilor
În stānga mulgārilor
Și 'n fruntea miorilor.
S'a oprit la casa ta,
Boer mare, dumniata!

Gazdă să te'nveselesci
Și la mulți ani să trāesci
Să trāesci să dobāndesci
Tot binele ce-l doresci,
Și binele cel mai mare
Carele sfārsit nu are!
(Din Giurgesci.)
*
Scōlă, scōlă Domnul bun
Domnului Dōmne!
Că nu-i vremea de-a dormi,
Ci-i vremea de-a împodobi,
Că cocoșii au cāntat,
Zori d'albe s'au revērsat,
Porumbēii au sburat.
Sus mai sus că se 'nvolbară
Jos mai jos că s'alinară
Jos în vadul lui Iordan,
Luară-apșōră 'n gurișōră
Și se deder de-a sbura...
Sus mai sus că se 'nvolbară,
Jos mai jos că se lāsarā.
Jos pe curtea cest' Domn bun
Apșōra că-o țipa
Frumos curtea i-o spāla

Gonțișōra-o slobozea
Frumos curtea sdruncina
Domnu din cas'auđia,
Și afară că eșia
Și din gură-așa grāia:
Mitteei colindători,
Nu grābireți să intrați,
C'aum fiu aiol, nepomeniți,
Fete mari în nesculate
Curțile-s nemāturate.
Să se scōle fetele
Să mātore curțile
Cu cōrnul cātrințelor,
Cu vērful cōșitelor,
Și treceți în cea grādină
Și luați toți flori în mână
Și mutați în cea fāntānă,
Și veniți înrāurānd
Înrāurānd și 'npreunānd
Și veniți-mi colindānd
Sānta Nascere vestind.
Și o nchunām cu sānētate
Pe la gazde pe la tōte.
(Din Valea Hășegului.)

Orî cât de neînsemnată e etatea omului în comparație cu aceia a acestor marțori muți ai secolilor, totuși natura nu le-a dat altă destinație arborilor decât de-a servi pe om. („Lib.”)

Căalendarul săptămânii.

DECEMBRE. are 31 zile. ANDREA.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	15 M. Eleuter	27 Ev. Ioan
Luni	16 Păr. Ageu	28 Pruncii nevin.
Mărti	17 Păr. Dănilă	29 Toma și David
Mer.	18 M. Sevastian	30 Anisia
Joi	19 Sf. Bonifațiu	31 Silvestru
Vin.	20 Mart. Ignațiu	1 Ian. 1897 a. n.
Sâm.	21 S. m. Iuliana	2 Macariu

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 24 Decembrie n. 1896.

Sămînțe	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grân Bănățenesc	81	8.40	8.45
Grân dela Tisa	81	8.45	8.50
Grân de Posta	81	8.40	8.45
Grân de Alba-regala	81	8.40	8.45
Grân de Bácska	81	8.50	8.55
Grân ung. de nord	81	—	—

Sămînțe vechi ori nouă	soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Săcară		70-72	6.65	6.70
Orz	nutreț	60-62	4.—	4.35
Orz	de vinars	62.64	5.10	5.90
Orz	de bere	64.66	6.50	8.—
Ovăș		89.41	5.70	6.20
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altă soi	73	—	—
Cucuruz		—	—	—
Hirișcă		—	—	—

Produse div.	soiul	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungar.	46.—	52.—
—	transilvană	—	—
—	bănățenă	—	—
—	roșie	35.—	38.—
Oleu de rap.	rafinat dupla	—	—
Oleu de in		—	—
Uns. de porc	dela Pesta	54.—	54.50
—	dela țără	—	—
Slănină	svântată	49.—	49.50
—	afumată	55.—	56.—
Său		—	—
Prune	din Serbia în buți	17.—	17.50
—	din Serbia în saci	16.75	17.25
Lictar	slavon nou	19.50	19.—
—	bănățenesc	—	—
Nuc	din Ungaria	—	—
Gogoși	ungurești	—	—
—	sârbesci	—	—
Miere	brută	—	—
—	galbină atrecută	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—
Spirt	brut	—	—
—	Drojduțe de spirt	—	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Decembrie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.25
Renta de corone ung. 4%	99.—
Impr. oail. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.90
Impr. oail. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.20
Oblig. oail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	97.40
Bonuri rurale croate-slavone.	97.40
Imprum. ung. cu premii	150.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	137.—
Renta de hârtie austr.	101.35

Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	123.50
Losuri din 1860	143.—
Acții de ale Băncii austro-ungară.	932.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	408.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	372.—
Napoleonori	9.53
Mărci imperiale germane	58.90
London vista	119.95
Paris vista	47.52 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.80
Note italiene	45.35

Bursa de București
din 24 Decembrie n. 1896.

Valori	Do. bândă.	Scad. cup.	Cu banii gata
Renta română perpetuă 1876	5%	Apr.-Oct.	101 3/4
Renta amortisabilă	5%	lan.-Iul.	100.—
" " (Impr. 1892)	5%	lan.-Iul.	100 1/2
" " din 1893	5%	lan.-Iul.	100 1/2
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96
" " (Impr. de 82. 1/2 mil.	4%	lan.-Iulie	88 1/2
" " (Impr. de 50 mil.	4%	" "	83 1/2
" " (Impr. de 274 m. 1890	4%	" "	88 1/2
" " (Impr. de 45 m. 1891	4%	" "	88 1/2
" " (Im. de 120 iul. 1894	4%	" "	86 3/4
" " (Im. de 90 mil. 1896	4%	" "	101 1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	294.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	" "	95 3/4
Oblig. comunei București 1883	5%	lan.-Iul.	93
" " din 1884	5%	Mai-Nov.	—
" " din 1888	5%	Ian.-Dec.	—
" " din 1890	5%	Mai-Nov.	95 3/4
Serisuri fonciare rurale	5%	lan.-Iulie	93
" " urbane București	6%	" "	—
" " " " Iași	5%	" "	95 3/4
" " " " " "	5%	" "	91 3/4
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	intr. v.	1875.
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	227.—
Banca agricolă	500	intr. v.	227.—
Dacia-România ult. div. 85 lei	200	intr. v.	454.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	486.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 80	250	" "	310.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	209.—
Soc. Rom. de Hârtie ult.	100	" "	—
" Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	" "	115.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " " " 2 em. u. d. 0	100	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	" "	—
" Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 3/4	1000	" "	—
Societ. p. const. de Tramways	250	" "	—
20 tranci aur	—	" "	—

SCOMPTURÎ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	5 1/2%	Berlin	5%
Londra	4%	Belgia	3%
Viena	4.—	Elvetia	4%

Cursul losurilor private

din 24 Decembrie 1896

	cump.	vînde.
Basilica	6.80	7.20
Credit	200.—	202.—
Clary 40 fl. m. o.	57.—	53.—
Navig. pe Dunăre	136.—	140.—
Insbruck	27.75	28.75
Krakau	27.80	28.30
Laibach	22.75	23.75
Buda	59.25	60.—
Palfy	57.—	58.—
Crucea roșie austr.	18.—	19.—
dto ung.	9.80	10.50
dto ital.	—	—
Rudolf	22.50	24.—
Salm	70.50	71.—
Salzburg	27.50	28.50
St. Genois	71.50	72.50
Stanislaw	44.—	46.—
Trisitine 4 1/2% 100 m. c.	145.—	150.—
dto 4% 50	68.—	72.—
Waldstein	60.—	62.—
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	18.50	19.50

Cursul pietei Brașov.

Din 25 Decembrie 1896.

Banconote rom. Camp.	9.47	Vînd.	9.50
Argint român. Camp.	9.48	Vînd.	9.46
Napoleon-d'ori Camp.	9.53	Vînd.	9.54
Galbeni Camp.	5.65	Vînd.	5.70
Ruble rusești Camp.	126.—	Vînd.	—
Mărci germane Camp.	38.30	Vînd.	—
Lire turcești Camp.	10.70	Vînd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vînd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**

Nr. 18222—1896

Publicațiune.

Luni în 28 Decembrie a. c. înainte de prânz la 10 ore se va ține la oficiul orașenesc economic o licitațiune verbală și pertractare scripturistică de oferte pentru arîndarea din 1 Novembre 1896 până în 31 Octombrie 1900 a mai jos amintiților agri și livezi date orașului Brașov în urma comasațiunei.

Reflectanții au de a-și ascerne ofertele scripturistice provădute cu timbrul recerut și cu vadiul de 10% din suma anuală de arîndă oferată cel mult până la 10 ore înainte de prânz a amintitei zile la oficiul orașenesc economic, unde se pot totdeodată și vedea în decursul orelor oficiose și condițiunile de arîndă.

Vadiul are se constea din bani gata seu hârtii de preț.

Înainte de licitațiunea verbală este de a se depune un vadiu de 10% din prețul de strigare.

În ofertele scripturistice, a căror deschidere va avea loc după licitațiunea verbală, este de a se aminti agrul seu livadia pentru care se oferă; mai departe dechierațiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile de arîndă și că se pune lor necondiționat.

În cazul când în primăvara anului 1897 prin predarea judecătorească se va face o schimbare în pământuri, atunci arîndatorului nu i stă în drept, ca se cêră dela oraș vr'o despăgubire.

Pământurile de arîndat sunt următoarele:

1) În valea cetăței 67 jugere 1501 stânjină patrați.

2) Un petec de pământ de un juger lângă valea Timișului.

3) Hotarul boilor 328 jugere 28 stânjină patrați, din cari în partea de cătră Rogoze au de a se separa eventualmente 45 jugere catastrale, cari în acest cas nu se vor arînda.

4) Marginea pădurei în sus de pământurile firmei Czell și fii, până la locul tragerei la ținta, în câmpul Christianului, 41 jugere 573 stânjină patrați.

5) Lângă fabrica Dr. Ferd. Otroban 27 jugere 1525 stânjină patrați.

6) La marginea Brașovechiului, între stațiunea dela Bartolomei și fabrica Dr. Otroban 2 jugere 320 stânjină patrați.

7) În dărătul oborului — 917 stânjină patrați.

8) Locul pentru cimiterul central 25 jugere.

Brașov, 12 Decembrie 1896.
1127.g—3 **Magistratul orașenesc.**

Nr. 145—1896.

Păduri de vânzare.

Biserica Sf. Nicolae din Brașov pune în exploatare și prin urmare în vânzare 261.55 hectare pădure de stejar la moșia Sudiții și 117.9 hectare pădure de stejar la moșia Meteleu, ambele în județul Buzău (România).

Ofertele însoțite cu vadiu de 5% din suma oferită se primesc atât la Comitetul subsemnat cel mult până în 31 Decembrie v. a. c., cât și la d-l inginer hotarnic Teodor Berrea din București, strada Popa Tatu 33, în cari locuri se pot afla și condițiunile mai de-aprope de exploatare și vânzare.

Comitetul parochial al bisericei române ort. rês. dela sf. Nicolae în Brașov.

David Almășan, **Arseniu Vlaicu,**
președinte. secretar.

Fabricatele mele
sunt renumite ca bune și ieftine!

Remontoir-nikel fl. 3.50;
Remontoir-argint 800/1000 fl. 6;
Remontoir-anker Spiral-Breanet 15 petri fl. 10, cu 16 petri sistem Glashutte. 1 chaton fl. 12. Deșteptător (wecker) mers de anker strălucitor prima calitate fl. 1.70. Regulator cu mers de o și fl. 5.75. Regulator cu mers de 10 zile fl. 8.50. Insemnarea prețurilor cu ilustrații despre ciasnornice, lanțuri, regulatori, aurarii și argintării se trimit gratis și franco. — Ce nu convine se schimbă seu se dă prețul înderăt.

Eug. Karecker Uhrenfabrik,
94. Bregenz am Bodensee.
Garanție de doi ani.

111,8—12.

Tot umbra se preumbla,
Corinde-mi, Dămine corinde!
Maica sfântă tot umbra
Pe drumuri nebătucite
Prin țarinii tot aurite
Unde locul se-l găseacă
Ca pe Fiul sfânt se-l nască.
Și-n mijlocul drumului
La trupina plopului
Se puse se odihnescă
Și pe Fiul sfânt se-l nască.
Nu se pută odihni
De sunetele frunții!
Maica rêu s'a supêrat
Și pe plop l'a blêstemat:
Fire-ai plop afurisit
Și de mine urgisit;
De mine, de Dumneșeu,
Mai tare de Fiul meu,
Frunța-n tine se nu stea
Nice ziua, nici nôtepa,
Nici cu vânt
Nici fără vânt!
Și maica ér s'a luat
Și drumul și-l'a urmat

Pe cărări nebătucite
Prin țarinii tot aurite!
Căta locul se-l găseacă
Unde Fiul sfânt se-l nască.
La stăna păstorilor
La staurul oilor
Se puse se odihnescă
Ca pa Fiul sfânt se nască
Nu se pută odihni
De sbieratul oilor
De săritul mieilor
Ea tare s'a supêrat
Oile lea blêstemat:
Fire-ai voi oi blêstemate
De mine, de Dumneșeu,
Mai tare de Fiul meu;
Voi de ori-oe rêu veți da,
Voi se nu puteți sbiera,
Lâna pe voi se nu stee
În tot anul se v'o iee,
Mielul de sub voi se piee.
Și maica ca s'a luat
Și drumul și-l'a urmat.
Și maica s'a așeșat
La staurul domnilor

La ieslele cailor
Când Fiul sfânt îl nască
Caii fierele rodea
Din picioare tropotea,
Maica sfânt' așa șicea:
Fire-ai cai afurisiți
De mine, de Dumneșeu
Și de sfânt Fiul meu,
Voi se nu mai aveți saș
Până-n ziua de Ispas
Și-atuncea vreme d'un ceas.
Și maica ér a pornit
Și pe drum ea s'a oprit
La ieslele boilor.
Când Fiul sfânt se nască
Boii bine-l d'aburia
Maica sfântă-așa șicea:
Fire-ai voi boi alduți
De mine, de Dumneșeu,
Și de sfânt Fiul meu;
Intru'un ceas se vê hrăniți,
Și-n unul se hodiniți!
(din Strâmba.)

Tipografia de Typuri
Cauciuc orig. American cum și
Stampiglii și sigile comandați direct la fabricant

J. LEWIN
Stampiglien- und Typen-Fabrik
Wien, Stadt, Adlergasse 14.

Tipografia de Typuri cu utensiliile pentru tipărituri se potrivește și pentru cadourii de anul nou.

m. 80 Typuri fl. 1.20 m. 130 Typuri fl. 2.—
" 100 " " 2.50 " 225 " " 3.—
" 315 " " 3.75 " 890 " " 4.50

Perințe cu vopseli mărimea:
6 x 4—30 cr. 9 1/2 x 5—40 cr.
11 x 7—60 cr. 16 x 8—90 cr.

ce nu convine se primesc retour.
Prețurile en gros gratis și franco.
Se caută agenți.

1128,8—10

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în **Sibiu, Sighișoara și în Alba-Julia:** la D-I I. B. Misselbacher sen., în **Cluj:** la Segesváry és társai, în **Deva:** la Balog Gyula, în **Oreștie:** la Németh János.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului
„MATILDA.“

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).

1025,45 - 100

Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUFERINȚE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuiri bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedește ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire, cărei de stomach, lipsa de apetiție, rigălele, congestiunilor, haemorhidelor etc. etc. În urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singur și dovedit **medicament de casă popular.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚI!!!

Spre a evita înșelătorii, faceți pe fiecare atentă, că fără care sticlă cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singură numai de mine este preparată după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3 în limba germană, boemă, ungară și franceză, și care sunt provădate cu alăturata marcă a fabricii luate sub scutul legal.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se poate procura numai în
Depositul principal al producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

In **Budapesta:** la farmacia I. von Török.

Tote farmaciile din **Brașov**, precum și toate farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungară au depositul din acest balsam de viață.

Totul de acolo se poate avea:

Alifia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut în
contra tuturor inflamațiilor, rănilor și umflăturilor.

Această se întrebunțează cu succes sigur la inflamații, la stagnațiunea laptelui și întărirea țigelor cu ocazia nea înțercării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroi, carbuncle; copturi la unghie, la panariții (ulcerații) la degete, la întărituri, umflături, tumorea glandulelor limfatice, lipume etc. — Tote inflamațiile, umflături, întărituri se vindecă în timpul cel mai scurt; la casuri iuse, unde s'a format deja puroiul, absorbă buba și o vindecă în timpul cel mai scurt fără dureri.

In cutiorie a 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-ore-ce alifia de casă universală de Praga se imităză foarte des, faceți pe fiecare atentă, ca singură numai la mine se prepară după receta originală. Aceasta este nu-

mai atunci veritabilă, decât cutiior-le din metal galbinu, în care se pune, sunt înfășurate în hârtia roșie pe care se află tipărită în 9 limbi explicațiunea cum se se întrebunțeze, împachetate și în cartone vinete, — care sunt provădate cu marca fabricii de mai sus.

Balsam pentru auđ.

(Gehör-Balsam)

Cel mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament pentru vindecarea auđului greu și spre reobândirea auđului perdut. **1 Flacon 1 fl.**

A V I S!

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și reino ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiesc a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, se binevoiesc a scrie adresa amurit și se arate și posta ultimă. **Administraț. „Gaz. Trans.“**

Întemeiată
la 1887.

„VICTORIA“

Întemeiată
la 1887.

Institut de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: **ARAD**, casa proprie, calea Archiducelui Iosif Nr. 2.

Capital de acții **fl. 300.000.** Fond de rezervă **fl. 90.000.**

Depuneri **fl. 900.000.** Circulația anuală **fl. 12.000.000.**

Primesce depuneri spre fructificare, după care solvesce 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvesce institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandai.

912,20—*

Direcțiunea institutului.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădată cu marca de apărare a lui **A. Moll** și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de **A. Moll** în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pânțec, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhidelor și a celor mai diferite bôle femeiesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cule judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai, decât fiecare sticlă este provădată cu marca de scutire și cu plumbul lui **A. Moll**.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de răceală. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebunțarea dîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigurăză această apă de gură conservarea sănătoasă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădate cu marca de apărare a lui **A. Moll** 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și R. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează dîlnic prin rambursă postală.

La depozite se se cerdă anunit preparatele provădate cu iscălitura și marca de apărare a lui **A. MOLL**.

Depozite în **Brașov:** la d-nii farmaciști Ferd. Jekellus, Victor Roth, Franz Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoții, J. L. & A. Heshshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

0—54.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continentul european și marea fabrică de argintărie s'a vădit necesităză să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsolate mici pentru muncă.

Eu sunt împuternicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit: prin urmare ori cui, fiă bogat, ori sărac, următoarele

6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă englesă,	1 lingură de argint pentru lapte patent american,
6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,	2 ciocanele de argint pentru spart ouă, patent american,
6 linguri de argint patent american,	6 cești Victoria englezesci,
12 lingurițe de argint pentru cafea patent american.	2 candelabre de masă,
1 lingură de argint pentru supă patent american,	1 strecurătoare pentru ceai,
	1 zaharuită,
	44 bucați la un lot fl. 6.60.

Tote cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatei de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează colorea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat nu e șarlataniă, mă simt îndatorat în public, că ori cine, cărui-a nu-conviee marfa îl trimit b-nu înapoi, nimenia însă se nu treacă cu vederea coasuniua ac-eta favorabilă, de ași procura această garnitură pomposă, care cu deosebire se potrivește pentru

cadouri de crăciun și anul nou,

dar de nuntă și în ori ce gospodărie.

Depon numai la A. HIRSCHBERG-S

Haupt-Agentur der vereinigten amerik.

Patent-Silber-warenfabriken.

WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/b.

Telephon, Nr. 7114.

Se trimite numai cu rambursă postală seu cu trimiterea sumei înainte.

Pragul de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

Extras din scrisorile de recunoștință.

Sunt foarte mulțămite cu trimiterea garniturii, și s'imi mai trimiți încă o garnitură de 44 bucați de argint patent american cu rambursă. Bozovics, comit. Krassó-Szörény 18/7. 1896.

Keresztes Sándor, fisolgábirau.

Pilis, 24 Aug. 1896. Comit. Pesta.

Cu garnitura sunt foarte mulțămite. Vă rog a trimite și cumnatei mele Baronesa Nyári nasc. de Somogyi în Szanto, trei garnituri.

Baron Julius Nyári.